

Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

27 września 2002r. Nr 39(540) Index 63863 Rok założenia 1989

Człowiek współczesny szuka przyjemności bez szczęścia, szczęścia bez zadowolenia, zadowolenia bez mądrości
M.Grossek - Korycka

Polskość na sportowo

I Polska Olimpiada Związku Polaków

Turniej szachowy

Przez trzy dni — 20-22 września -odbywała się pierwsza w historii polskiego ruchu sportowego na Białorusi olimpiada, zorganizowana przez Klub Sportowy „Batory" przy ZPB pod honorowym patronatem Konsulatu Generalnego RP w Grodnie. W dziesięciu konkurencjach rywalizowały siedmioosobowe drużyny z Lidy, Oszmiany, Szczuczyna, Nowogródka, rejonu grodzieńskiego, KS „Batory", Towarzystwa Młodzieży Polskiej i „Sokół" z Sokółki. Główną nagroda był puchar Polskiego Komitetu Olimpijskiego, który ufundowała Irena Szewińska, członkini MKOL, prezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, złota medalistka olimpijska.

Rywalizacja rozpoczęła się od razu po przyjeździe i rozmieszczeniu drużyn w Centrum Wypoczynkowym „Kupalinka". Przedstawiciele drużyn zdobywali swoje pierwsze punkty w tenisie stołowym oraz turnieju szachowym. Pogoda dopisała i przeprowadzany pod otwartym niebem I Turniej Szachowy ZPB zgromadził wielu uczestników i miłośników tej intelektualnej gry. Włodzimierz Wieremiejczyk, sędzia i koordynator tej konkurencji, podkreślił, że chociaż w turnieju przeważnie uczestniczyli amatorzy, przedstawicielom „Batorego", Oszmiany i rejonu grodzieńskiego nie łatwo było zdobyć odpowiednie 1, 2 i 3 miejsca drużynowe.

W tenisie stołowym drużyna z Oszmiany wywalczyła zwycięstwo u drużyny rejonu grodzieńskiego, zdobywając 1 miejsce, a Irena Abłowacka wyciągnęła swoją drużynę z Lidy na 3 miejsce pokonując koleżankę z „Batorego".

Przy dźwiękach marsza

Uroczyste rozpoczęcie olimpiady nastąpiło w sobotę, kiedy przy dźwiękach marsza sportowego drużyny zebrały się na boisku. Przybyłych z Grodzieńszczyzny i Polski 60 sportowców w wieku od 16 do 60 lat powitali — Renisław Walter, po. Konsula Generalnego RP w Grodnie, Tadeusz Kruczkowski, prezes ZPB oraz gość honorowy Henryk Sochacki, prezes Klubu Olimpijczyka z Toronto (Kanada).

„To są pierwsze polskie igrzyska olimpijskie na Grodzieńszczyźniei mam nadzieję, że to będzie się rozwijało, ponieważ takie przedsięwzięcia służą odrodzeniu polskości" -powiedział po. Konsula Generalnego RP w Grodnie Renisław Walter, witając uczestników.

Prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski podkreślił, że *"największym sukcesem jest to, że udało się zgromadzić szereg polskich drużyn sportowych zarówno z Grodzieńszczyżny, jak i z Polski. Jest to jedna z form odradzania polskości i jednoczenia polskiego środowiska. Mam nadzieję, iż podobne imprezy na stałe wpiszą się w nasz kalendarz".*

Program olimpiady był bardzo napięty: przez cały dzień trwały zawody — drużynowy skok w dal, mini koszykówka, mini siatkówka, mini futbol, a także warcaby i wielobój. Wyniki zależały tak od przygotowania każdego uczestnika, jak i od zgrania całej drużyny i jej taktyki.

Po takiej próbie na wytrwałość wieczorem drugiego dnia olimpiady uczestnicy oraz goście zebrali się przy ognisku nad Niemnem. Kiełbaski, biesiada towarzyska, śpiew piosenek jeszcze bardziej zjednoczyły grono uczestników.

czytaj na str. 9

KONTAKTY

Ku ociepleniu

-Nadszedł czas pewnego ocieplenia stosunków polsko-białoruskich — zaznaczył prof. Andrzej Stelmachowski, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", który z roboczą wizytą odwiedził Grodno. Odbyło się spotkanie z gubernatorem grodzieńskim Władimirem Sawczenką i merem miasta nad Niemnem Aleksandrem Antonienką, z udziałem prezesa ZPB Tadeusza Kruczkowskiego i prezesa PMS Stanisława Sienkiewicza. Spotkanie na takim szczeblu było pierwszym krokiem w omówieniu problemów szkolnictwa polskiego na Grodzieńszczyźnie. Podsumowując wyniki spotkania Andrzej Stelmachowski zaznaczył:

- Dobrze byłoby rozpocząć współpracę od tych sfer, w których jest najmniej elementu politycznego, to znaczy, od spraw kulturalno — oświatowych. W danym wypadku chodziło nam o to, żeby poprawić sytuację w dziedzinie szkolnictwa. Wystarczy powiedzieć, że na sąsiedniej Litwie, gdzie mieszka 280 tysięcy Polaków jest 121 szkół polskojęzycznych z 23 tysiącami uczniów. Tymczasem na Białorusi, gdzie Polaków jest więcej, funkcjonują dwie szkoły z polskim językiem wykładowym...

Mieliśmy podobne trudności na Ukrainie, jednak udało się dokonać pewnego przełomu. Najlepszym dowodem jest to, że w tym miesiącu otworzyliśmy dwie nowe szkoły polskie w Gródku Podolskim i w Mościskach.

Wiele lat temu, kiedy byłem ministrem edukacji Polski, z oficjalną wizytą do Warszawy przybył premier Białorusi Mieczysław Kiebicz i powiedział: „Tak, rozpocznijmy od normalizacji oświaty". Ustaliliśmy z premierem Kiebiczem, który bardzo nalegał na budowę liceum białoruskiego w Hajnówce, że w Grodnie wybudujemy dwie polskie szkoły: jedną za pieniądze polskie, drugą — za białoruskie. Liceum białoruskie od dawna funkcjonuje w Hajnówce, natomiast po ustąpieniu Kiebicza projektu budowy drugiej polskiej szkoły w Grodnie nie zrealizowano. W związku z tym uważam, że trzeba ponowić nasze starania. Wiemy, że na Białorusi są trudności finansowe, tak jak i w Polsce, lecz mimo to chcieliśmy rozpocząć za nasze pieniądze budowę trzech szkół; wspomnianą drugą szkołę w Grodnie, oraz w Werenowie i w Lidzie.

Strona polska jest gotowa wyłożyć odpowiednie środki, lecz niezważając na to rozmowa była trudna ze względu na zasadniczo rozbieżne punkty widzenia. Gubernator stał na stanowisku, że ludzie są tak przyzwyczajeni do języka rosyjskiego, że nie należy dzieciom narzucać polskiego. Wydaje mi się, że jest to skrajny punkt widzenia. Niemniej jednak pojawiła się pewna myśl, co do budowy szkoły w Werenowie, ponieważ potrzeba taka istnieje nie tylko w sensie szkoły polskiej. Rozważaliśmy różne warianty, które zostaną dokładniej zbadane.

Wiem, że te problemy są trudne, przecież będą musiały się oprzeć o rządy obu państw, zwłaszcza w sprawach programowych. Najważniejsze, że poczyniliśmy pierwszy krok i rzecz została potraktowana poważnie. Niewątpliwie odpryski wielkiej polityki dały znać o sobie, ale sądzę, że tak jak z naszej strony zrobiono bardzo wiele dla Białorusinów mieszkających po polskiej stronie granicy, mamy prawo oczekiwać przyjaznych kroków wobec naszych rodaków zamieszkałych na tych terenach.

TZ, HE

Instytut Polski w Mińsku
zaprasza Państwa w ramach festiwalu
"Jesień Kultury Polskiej"
na koncert poezji śpiewanej w wykonaiu
Stanisława KLAWEGO
(Warszawa), który odbędzie się
5 października br. o godz. 19.00
w **Sali Koncertowej Grodzieńskiej Filharmonii**
(ul. Sowiecka 9).

Bilety można nabyć w Dziale Kultury ZPB
(Dzierżyńskiego 32)
tel. 72-00-75

Ogłoszenie

Oddział Miejski ZPB w Grodnie zaprasza na Konferencję Sprawozdawczo-Wyborczą, która odbędzie się 6.10. 2002r. o godz. 10.00 w auli Polskiej Szkoły w Grodnie przy ul. Kurczatowa. Wstęp przy okazaniu legitymacji ZPB

W numerze:

IRAK

„Corriere della Sera" podał w korespondencji własnej z Jerozolimy, że od kilku tygodni na terenie Iraku znajdują się specjalne jednostki brytyjskie, amerykańskie, izraelskie i tureckie. Według korespondenta włoskiej gazety, niektóre z tych jednostek, działając w rejonie miasta Tikrit, mają na celu zlokalizowanie i eliminację najbliższych współpracowników Saddama Husajna oraz członków jego rodziny. Jak podała gazeta, specjalna jednostka armii izraelskiej (Sajeret Matkal), również działająca już na terytorium Iraku, ma w swoim wyposażeniu pocisk będący w stanie przebić pancerne ściany bunkra irackiego przywódcy. Równocześnie inne oddziały sił specjalnych, jak pisze „Corriere", mają unieszkodliwić wyrzutnie rakiet Scud, tak, aby nie mogły być one użyte przeciwko krajom sąsiadującym z Irakiem.

SŁOWACJA

Według opublikowanych oficjalnych wyników wyborów na Słowacji, w 150-osobowej Radzie Narodowej (jednoizbowym parlamencie) zasiądą przedstawiciele siedmiu ugrupowań.

Pierwsze miejsce zajął Ruch na Rzecz Demokratycznej Słowacji (HZDS) byłego premiera Vladimira Mecziara (19,5 procent głosów, 36 mandatów), wyprzedzając Słowacką Unię Demokratyczną i Chrześcijańską (SDKU) obecnego premiera Mikulasza Dzurindy (15,09 proc., 28 mandatów) oraz partię SMER (Kierunek) Roberta Fico (13,46 proc., 25 mandatów).

Uprawniający do zasiadania w parlamencie próg 5 procent głosów przekroczyły ponadto Partia Koalicji Węgierskiej (SMK, 11,16 proc., 20 mandatów), Ruch Chrześcijańsko-Demokratyczny (KDH, 8,25 proc., 15 mandatów), liberalne Stowarzyszenie Nowego Obywatela (ANO, 8,01 proc., 15 mandatów) i Komunistyczna Partia Słowacji (KSS, 6,32 proc., 11 mandatów).

ROSJA

Rosjanka Oksana Fiodorowa, tegoroczna Miss Universum, straciła koronę najpiękniejszej, ponieważ nie wywiązywała się z obowiązków wypływających z posiadania tego tytułu — poinformowali organizatorzy wyborów. *„Przed dwoma tygodniami otrzymała ostrzeżenie, ponieważ były wydarzenia, które doprowadziły do tej decyzji, a mianowicie: nie stawiała się lub odmawiała uczestniczenia w imprezach bardzo ważnych dla jej tytułu"* — powiedział rzeczniczka organizacji Miss Universum, Esther Swan. Dodała, że piękna milicjantka z Petersburga nie zareagowała na to upomnienie. Pani Swan nie umiała powiedzieć, czy Oksana Fiodorowa jest w ciąży, jak twierdził dziennik „New York Post", powołujący się na źródła wewnętrzne w organizacji Miss Universum. *„Nic o tym nie wiemy, ale powiedziano nam, że nieco przytyła"* — powiedziała krótko rzeczniczka. Odtąd pierwsza wicemiss, Panamka Justine Pasek będzie odtąd nosić tytuł Miss Universum.

PAP

Współpraca ponad granicami

Polska przez najbliższe dwa dni będzie stolicą NATO — tak polski minister obrony Jerzy Szmajdziński zapowiadał rozpoczęte w ub. tygodniu nieformalne spotkanie ministrów obrony.

Miejscem obrad ministrów jest centrum konferencyjne Gromada w pobliżu lotniska, które już od kilku dni wyglądało jak twierdza.

Na Okęciu lądowali szefowie obrony państw NATO. Pierwszy przybył do Warszawy sekretarz obrony USA Donald Rumsfeld, kilka godzin później sekretarz generalny sojuszu lord George Robertson.

O tym, jak wielkim cieszy się zainteresowaniem, świadczy około 400 akredytacji dla dziennikarzy zagranicznych w Centrum Prasowym. Niektórzy obserwatorzy spodziewali się, że w stolicy Polski zapadną decyzje o ataku na Irak. Wczoraj te oczekiwania rozpraszał Donald Rumsfeld. — *Sugestie, że prezydent George Bush podjął decyzje o ataku na Irak, są przedwczesne* — mówił, dodając, że po wystąpieniu prezydenta na forum ONZ wiele krajów wyraziło poparcie dla konieczności zmuszenia Iraku do przestrzegania rozbrojeniowych rezolucji Narodów Zjednoczonych.

O czym mówili ministrowie

Warszawskie spotkanie ma charakter nieformalny — po zakończeniu ministrowie obrony nie przygotują żadnego komunikatu. Jednak jego znaczenie dla Sojuszu może być ogromne. Właśnie w Warszawie mają być wypracowane decyzje, jak będzie wyglądał Sojusz po listopadowym szczycie w Pradze, gdy najprawdopodobniej zostanie rozszerzony o siedem nowych państw.

©AG

Aleksander Kwaśniewski i George Robertson

Zostały omówione wewnętrzne sprawy sojuszu. W tym model unowocześnienia sił zbrojnych tak, aby europejscy sojusznicy byli w stanie współdziałać z armią USA.

Na Irak czy na Gruzję?

Do uczestników spotkania dołączył minister obrony Rosji Siergiej Iwanow i wówczas uczestnicy spotkania dyskutowali nad pytaniami dotyczącymi zwalczania terroryzmu. Według nieoficjalnych danych USA będzie się starało zdobyć poparcie dla rezolucji ONZ, która miałaby w sposób bardziej stanowczy zmusić Irak do rozbrojenia z broni masowego rażenia. Rezolucja ta miałaby zawierać groźbę użycia siły.

Z kolei Siergiej Iwanow zapowiedział już, że w czasie spotkania będzie szukał zrozumienia wśród krajów NATO dla zapowiedzianej akcji bombardowania gruzińskiego wąwozu Pankisi, gdzie jego zdaniem ukrywają się bojownicy czeczeńscy.

Co dla Polski

W czasie spotkania doszło również do bilateralnych rozmów, w tym bardzo istotnych dla Polski. Donald Rumsfeld specjalnie wcześniej przyjechał do Warszawy, by omówić propozycje współpracy między Polską i USA na przyszły rok. Zakładają one m.in., że polską armię będą szkolić amerykańscy instruktorzy. Dzień po zakończeniu szczytu pozostanie w Warszawie minister obrony Rosji, którego nie było u nas od 11 lat. W czasie wizyty ma dojść do podpisania newralgicznej umowy o pomocy strony rosyjskiej w modernizacji samolotów Mig-29.

GW

POLSKA

Sejmowa Komisja Łączności z Polakami za Granicą chce, aby sprawę wydalenia polskich księży z Rosji przedstawiono w Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy i na forum Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Przewodniczący Komisji Łączności z Polakami za Granicą Roman Giertych chce, aby polscy przedstawiciele w Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy jeszcze we wtorek otrzymali od polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, za pośrednictwem Sejmu, pisemną informację dotyczącą wydalenia polskich księży.

WATYKAN

Watykańska Kongregacja Spraw Świętych ma podjąć decyzję w sprawie heroiczności cnót Matki Teresy z Kalkuty. Nieoficjalnie beatyfikacja Matki Teresy z Kalkuty zapowiadana jest na wiosnę. W Watykanie nie wyklucza się, że na kolejnym posiedzeniu, 1 października, kongregacja uzna oficjalnie za niewytłumaczalne z naukowego punktu widzenia i dokonane za wstawiennictwem Matki Teresy cudowne uzdrowienie chorej na raka żołądka kobiety, Moniki Besra. Biuro Prasowe Stolicy Apostolskiej nie potwierdziło dotychczas pogłoski, iż na pierwszym październikowym posiedzeniu kongregacji może być obecny Jan Paweł II.

PAP

KAZACHSTAN

Zaplecze Kraju Rad

Pociągi wiozły Polaków wzdłuż północno-wschodniego Kazachstanu...

ciąg dalszy z nr. 38

W chwili obecnej istnieje w Kazachstanie kilkanaście parafii katolickich. Ich ordynariuszem jest Polak ks. bp Jan Lenga. Są także polscy i zagraniczni misjonarze. Ich liczba stale się zwiększa. Kościół katolicki w Kazachstanie swobodę własnego działania odzyskał dopiero 10 lat temu i wkrótce została utworzona Administratura Apostolska Kazachstanu i Azji Centralnej. Na czele tej administracji stanął bp Jan Paweł Lenga. Nieco później zostały nawiązane stosunki dyplomatyczne państwa ze Stolicą Apostolską. W 1995 roku abp Marian Oleś został mianowany nuncjuszem apostolskim w Ałma-Acie. Obecnie na terenie Kazachstanu funkcjonuje ok. 250 parafii katolickich, wybudowano już 20 kościołów i wiele kaplic parafialnych. Istnieje diecezja w Karagandzie, na której czele stoi bp Lenga — oraz 3 administratury apostolskie: w Astanie — bp Tomasz Peta, w Ałma-Acie — bp Henryk Chowaniec i w Atyau — ks. Janusz Kaleta. W 1998r. powstało seminarium duchowne w Karagandzie. Funkcjonuje też „Caritas" i wydawane jest pismo katolickie „Credo". Według danych spisu ludności z 1989r. najwięcej katolików polskiego pochodzenia mieszka w okolicach Kokszetau.

Odradzanie się polskości

Sytuacja na lepsze zmieniła się dopiero w drugim etapie II wojny światowej. Rosjanie uznali Polaków za swoich sojuszników. Pozwolono im wstąpić do polskiego wojska tworzącego się w ówczesnym ZSRR, a nawet wrócić do kraju. Mimo to w Kazachstanie pozostało sporo ponad 69 tysięcy naszych rodaków — tych z roku 1936. Taką przynajmniej oficjalną liczbę podawały przez lata sowieckie statystyki. Faktycznie było ich zawsze dużo więcej, może sto, a może sto pięćdziesiąt tysięcy. Trudno to dziś dokładnie zliczyć. Wielu z nich ma bowiem nadal wpisane w dokumentach: Ukrainiec, Białorusin, Rosjanin. Trudno też ustalić narodowość dziecka w małżeństwach mieszanych. Nie wiadomo czy liczyć po mieczu, czy po kądzieli.

Świadomość narodowa Polaków w Kazachstanie budzi się ponownie. Minęły na szczęście lata sowieckich ograniczeń. Minęły też i takie czasy, w których Polak nie mógł zajmować stanowiska kierowniczego. Nie oznacza to wcale, że wszystko jest w najlepszym porządku. Nadal duży procent naszych rodaków chce wrócić na stałe do swej dawnej ojczyzny. Szczególnie teraz, kiedy Kazachowie żyją w swym własnym muzułmańskim państwie — z niezbyt tolerancyjnym nastawieniem do innych.

Jako pierwsi z przywiezionych do Kazachstanu mniejszości zorganizowali się Niemcy. Od lat mają tam swoje organizacje, wydają własne czasopisma, słuchają radia i oglądają telewizję w swoim języku ojczystym. Ich osiedla są też lepiej zadbane i zorganizowane od innych. Panuje tam większy porządek i dyscyplina pracy. Nie oznacza to jednak wcale, że Polacy są gorsi. Mniej się

Groby polskich zesłańców z roku 1936

jednak o nich mówiło, czy pisało. Uważano ich zawsze za obywateli niższej kategorii. Dopiero ostatnie lata przyniosły w tej materii zasadnicze zmiany.

Duża w tym rola pierestrojki, bez której niewiele mogłoby się tam wydarzyć oraz polsko-radzieckiego układu z roku 1986, który zezwolił, aby wszystkie mniejszości narodowe zamieszkujące ZSRR i Polskę mogły się organizować i prowadzić swoją działalność kulturalno-oświatową. Na mocy tego układu powołane zostały do życia polskie organizacje w ówczesnym Związku Sowieckim — na Litwie, Ukrainie, Łotwie, Białorusi, Estonii i wreszcie w samym Kazachstanie.

Tam jednak powstanie polskiej organizacji poprzedziło utworzenie klas polskich w kilku szkołach podstawowych. W roku szkolnym 1988/89 zorganizowano we wsi Jeziorna pierwszą klasę z językiem polskim, gdzie 90 proc. pracowników miejscowego kołchozu stanowili Polacy.

W kolejnym roku szkolnym 1989/90 klas z językiem polskim było już prawie dziesięć. Do Kazachstanu zaczęli też przyjeżdżać pierwsi polscy nauczyciele. Nastąpiło też wiele ważnych spotkań na szczeblu władz republikańskich i Rzeczypospolitej. Otwarto wreszcie w Ałma-Acie polską ambasadę.

Oficjalne otwarcie Polskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Polonia Północna" w Kazachstanie nastąpiło dopiero w grudniu 1989r. Nie była to ani wielka, ani silna organizacja. Pierwszą jej przewodniczącą została Olga Pryłucka z Krasnoarmiejska, a jej zastępcą Wiktor Galicki z Kokszetau. Stowarzyszenie miało trzy oddziały rejonowe i jeden miejski — w Kielerowce, Krasnoarmiejsku, Czkałowie i Kokszetau.

W kwietniu 1994r. na kongresie w Karagandzie powstał, z połączenia sześciu organizacji polonijnych, Związek Polaków w Kazachstanie. Jego celem, od samego początku, było i jest wspieranie tożsamości narodowej, kultury i tradycji Polaków oraz praca na rzecz powrotu chętnych do Polski.

Znany jest też apel pełnomocnika Związku Polaków w Kazachstanie — Piotra Hlebowicza do miast i gmin polskich, w którym czytamy: *"Rodacy, akcja repatriacji rodzin polskich z Kazachstanu trwa już kilkanaście lat, jednakże do tej pory przyniosła nieznaczne rezultaty. W całej Polsce osiedliło się zaledwie ponad 300 rodzin... Posiadamy wykaz wiarygodnych, uczciwych, polskich rodzin z Kazachstanu i innych republik byłego ZSRR. Czekamy na odzew..."*

Wielu Polaków wracających dziś z Kazachstanu do Polski decyduje się na ten krok nie tylko z powodów patriotycznych, ale także ekonomicznych. Kazachstan pozostanie bowiem jeszcze przez wiele, wiele lat krajem rozwijającym się, w którym żyć nie będzie łatwo. Nasi rodacy decydują się więc na powrót, do którego mają zresztą moralne prawo, choć ich przodkowie nigdy w Polsce nie mieszkali. Wywieziono ich przecież z terenów należących nie do II Rzeczpospolitej lecz Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.

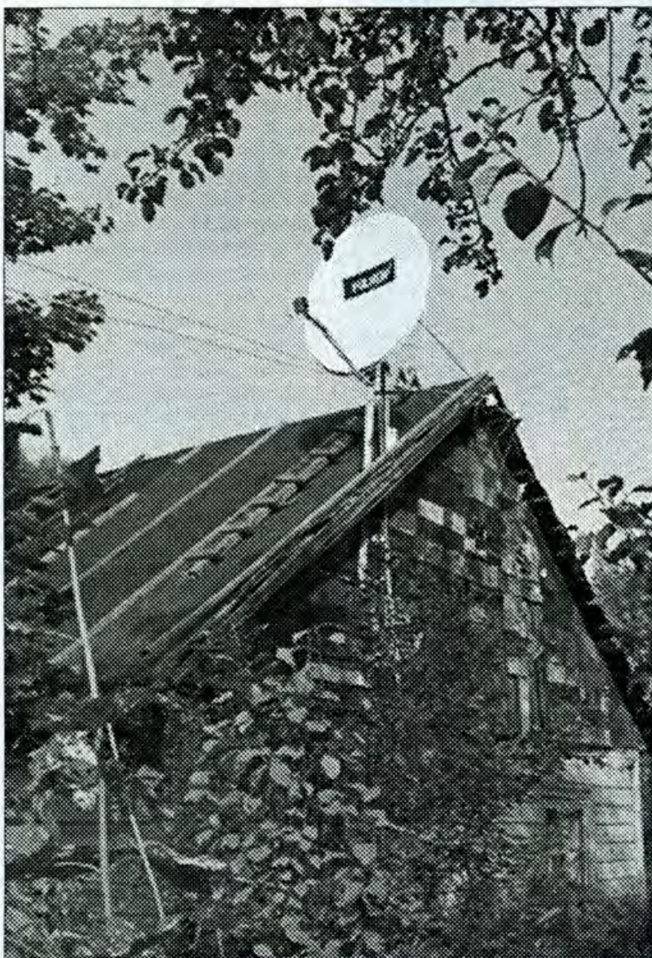
W podobnie trudnych warunkach mieszkają dziś nasi rodacy w innych azjatyckich republikach byłego Związku Sowieckiego. O nich się jednak tyle nie mówi i nie pisze, choć i oni mają takie samo moralne prawo do powrotu na łono ojczyzny...

Leszek WĄTRÓBSKI
fot. autora

Inwestorzy na start!

Kierownictwo obwodu grodzieńskiego ma nadzieję na owocną współpracę

Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie „O konkursie na prawo rejestracji osób prawnych rezydentami Wolnych Stref Ekonomicznych "Grodnoinwest" i "Mogilow". Powołano Administrację WSE "Grodnoinwest" oraz ustanowiono próg inwestycji dla rezydentów wolnej strefy. Podstawowym warunkiem udziału w konkursie są: wielkość kapitału założycielskiego, która dla firm powinna być nie mniejsza niż 20 tys. USD, eksportu — nie mniej niż 90 proc. oraz procentowy skład wyposażenia technologicznego, którego czas eksploatacji nie przekracza 5 lat powinien stanowić 90 proc. Wolna strefa ekonomiczna jest utworzona na 30 lat.

Czekamy na inwestorów!

Potrzebujemy inwestycji

Białoruś od dawna cierpi na brak inwestycji zagranicznych. Zgodnie z oficjalną statystyką na 1 sierpnia br. w kraju działało 2746 przedsiębiorstw z udziałami inwestorów zagranicznych. Wśród inwestorów przodują Amerykanie — 18,6 proc., Niemcy — 17 proc., Anglicy — 7,7 proc.

Jednak nawet na najwyższym szczeblu władzy zdają sobie sprawę, że wyniki te są poniżej krytyki, a bez inwestycji nie da się poprawić stanu gospodarki. W br. przez Radę Ministrów został opracowany i zatwierdzony Narodowy Program Przyciągnięcia Inwestycji Zagranicznych do Gospodarki Republiki Białoruś i Program Działalności Rządu w Kierunku Przyciągnięcia Inwestycji w 2002 roku. Obydwa te dokumenty podkreślają znaczenie wolnych stref ekonomicznych, które działają teraz w każdym obwodzie.

Wady gospodarki

Wśród długiej listy wad, oprócz odstraszającego poważnych inwestorów międzynarodowego image'u Białorusi, wymienia się zbiurokratyzowanie gospodarki, co zmusza przedsiębiorcę do biegania po różnorodnych urzędach w celu otrzymania potrzebnych do działalności zezwoleń i licencji oraz niekorzystny dla prywatnych przedsiębiorców system podatkowy. Wielokrotnie na różnych szczeblach rządowych deklarowano chęć zmian w tej dziedzinie. Przedsiębiorcom obiecano zmniejszenie podatków i uproszczenie systemu podatkowego, zmniejszenie licencjonowanych rodzajów działalności gospodarczej oraz ogólnej administracyjnej presji. Jednak do dziś wszystko pozostaje tylko na poziomie deklaracji i dobrych chęci. Już kilkakrotnie premier Giennadij Nowicki obiecał, że ilość rodzajów działalności przedsiębiorczej, dla prowadzenia których potrzebne będzie specjalne zezwolenie (licencja), ulegnie zmianie, a projekt ustawy „O licencjach w Republice Białoruś" tak i nie trafił do Izby Reprezentantów. A w tym samym czasie Rada Ministrów przyjmuje nowe rozporządzenia, które świadczą o tym, że nic się w głowach urzędników nie zmieniło. Na przykład ostatnio zostało przyjęte rozporządzenie o wprowadzeniu zmian do systemu importowania mydła i margaryny. Teraz prowadzenie takiej działalności będzie możliwe jedynie po uzyskaniu jednorazowej licencji, wydawanej przez Ministerstwo Handlu. Za uzyskanie takiej licencji firmy oraz przedsiębiorcy będą musieli zapłacić 30 jednostek bazowych za 1 tonę produkcji. Deklarując chęć zmian, rząd jednocześnie działa wbrew swoim zapewnieniom, a to tylko wzmaga brak zaufania ze strony potencjalnych inwestorów.

Ostrożny optymizm

"Grodnoinwest" jest pod wieloma względami na pozycji straconej. Powstała 16 kwietnia 2002 roku, ale na przykład Wolna Strefa Ekonomiczna "Brest" istnieje od 1996r. Ulgi dotyczą wyłącznie produkcji, która będzie eksportowana lub może zamienić importowaną... Jednak grodzieńska strefa ma też swoje plusy.

„Grodnoinwest" różni się od pozostałych wolnych stref ekonomicznych tym, że znajduje się w mieście i odpowiednia infrastruktura już jest, więc nie trzeba jej stwarzać. To daje ciekawe możliwości dla inwestorów. Jednak dobre geograficzne położenie i infrastruktura to nie wszystko" — uważa Wiktor Zdańczuk, kierownik Działu ds. Kontaktów Gospodarczych z Zagranicą Komitetu Obwodowego. Umiarkowany optymizm demonstruje też kierownictwo Obwodowego Urzędu ds. Podatków. *"Spodziewamy się, że utworzenie tej wolnej strefy przyciągnie inwestycje, których nasz region potrzebuje"* — powiedział Witalij Kiryjonok, kierownik Grodzieńskiej Inspekcji Ministerstwa ds. Podatków. Jednak w związku z tym, że rezydenci "Grodnoinwestu" są zwolnieni z niektórych podatków, prognozuje on straty dla budżetu obwodu grodzieńskiego.

Administracja "Grodnoinwestu" dopiero się tworzy. Dyrektor grodzieńskiej wolnej strefy ekonomicznej Aleksander Tkaczenko twierdzi, że jeszcze na początkowym etapie tworzenia WSE otrzymał 10 propozycji od zagranicznych inwestorów. Dlatego jest pełen optymizmu.

"Teraz pierwsze miejsce pod względem zagranicznych inwestycji zajmuje Chińska Republika Ludowa. Kraje rozwinięte, USA, Japonia właśnie tam wolą wkładać pieniądze... Nie mogę powiedzieć, że oto stworzyliśmy wolną strefę ekonomiczną i od razu popłyną inwestycje. Jeszcze dużo trzeba pracować w tym kierunku. Trzeba umieć "podać" tę wolną strefę inwestorowi" — uważa Wiktor Zdańczuk.

Andrzej ODLANICKI

AKTUALNOŚCI

KOMORNICY W „NARODNAJ WOLI"

Komornicy sądowi w Mińsku opisali i wycenili majątek niezależnej białoruskiej gazety „Narodnaja Wola". Według komorników, majątek gazety opisano w związku z pozwem, który wpłynął do sądu rejonowego w Mińsku, złożonym przez byłą sędzię Centralnego Sądu Rejonowego w Mińsku T. Złobicz, która zażądała od gazety zadośćuczynienia za szkody moralne w wysokości 5 mln. rubli w związku z publikacją w „Narodnaj Woli" materiału o poważnych naruszeniach prawa podczas wydawania przez nią wyroków.

BIAŁORUŚ OGRANICZA IMPORT ROSYJSKIEGO PIWA

Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego FR skierowało do MSZ Białorusi protest przeciwko wprowadzonym przez białoruski rząd ograniczeniom na import piwa z Rosji. W ich wyniku piwo na Białorusi podrożeje o ok. 30 proc. Zgodnie z niedawnym rozporządzeniem białoruskiego rządu importer musi oddzielnie starać się o pozwolenie na każdą partię wwożonego piwa, ponadto każda butelka musi być oznakowana banderolą.

„Z ORTOGRAFIĄ NA BAKIER"

Konkurs przeprowadzony dla kandydatów na milicjantów drogowych w stolicy Białorusi okazał się zbyt trudny dla zdecydowanej większości kandydatów. Z 30 osób startujących w konkursie do drogówki dostały się tylko 3 osoby. Większość kandydatów na milicjantów drogowych nie zdała obowiązkowego egzaminu z języka rosyjskiego, robiąc w trakcie pisania dyktanda po 10, 15 błędów. Część startujących, mimo posiadania prawa jazdy, nie potrafiła prawidłowo jeździć samochodami osobowymi i ciężarowymi oraz motocyklem. Najgorzej jednak wypadło potwierdzenie wiedzy o znajomości zasad ruchu drogowego. Tylko 3 osoby napisały prawidłowo testy. Z drogówki obecnie zwalniane są osoby nie mające wyższego lub specjalistycznego wykształcenia. Dlatego zorganizowano konkurs na nowych milicjantów.

PREZESA „LUKOIL" PORWALI BIAŁORUSCY TERRORYŚCI?

Odpowiedzialność za porwanie wiceprezesa rosyjskiego koncernu „Lukoil", Siergieja Kukury wzięła na siebie organizacja „Białoruskie Wojsko Wyzwoleńcze". Osoba podająca się za jej przedstawiciela zadzwoniła w poniedziałek do mińskiego biura rosyjskiej gazety „Komsomolskaja Prawda", i oświadczyła o dokonaniu uprowadzenia, nie wysuwając jednocześnie żadnych żądań. Nieznany rozmówca dodał, że porwanie jest odpowiedzią na próby inkorporacji Białorusi przez Rosję. Białoruskie KGB twierdzi, że nic nie wie o istnieniu „Białoruskiego Wojska Wyzwoleńczego". Według rzecznika prasowego KGB F. Kotau BWW to mityczna organizacja, która nie istnieje. Tymczasem pięć lat temu „Białoruskie Wojsko Wyzwoleńcze" przyznało się do wysadzenia gazociągu Tarżok-Mińsk-Iwacewicze oraz do zdetonowania ładunku wybuchowego w jednym ze stołecznych sądów.

IAR/BIAŁORUS.PL/ AO

POLSKA-BIAŁORUŚ

Umowa nie wykonana

Białoruś nie wywiązała się z umowy o ochronie grobów i miejsc pamięci ofiar wojen i represji politycznych — uważa sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Andrzej Przewoźnik. Na posiedzeniu sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą, Przewoźnik przedstawił najpilniejsze z prac Rady dotyczące polskich miejsc pamięci narodowej na Wschodzie.

„Umowa z Białorusią zawarta w 1994 roku, od czasów rządów Aleksandra Łukaszenki, praktycznie nie działa. Nie mamy tam partnera, z którym moglibyśmy rozmawiać. Zwłoki żołnierzy AK leżą na bagnach i łąkach i nie można się do nich dostać. Podobna sytuacja jest na Ukrainie, władze rządowe i samorządowe nie przestrzegają dwustronnej umowy — mówił Przewoźnik.

Polskie władze są szczególnie zainteresowane masowymi grobami na Kuropatach, w których prawdopodobnie spoczywają Polacy zamordowani w 1940 roku na mocy decyzji Biura Politycznego KC WKP ZSRR.

"Jak dotychczas wszystkie wystąpienia w tej sprawie do władz białoruskich pozostają bez odzewu" — informuje Rada OPWiM.

Bez echa pozostają też apele władz polskich o upamiętnienie tablicą w Twierdzy Brzeskiej jej obrony we wrześniu 1939 roku oraz sprawa ekshumacji i przeniesienia na cmentarz szczątków żołnierzy AK poległych pod Rowinami.

RADIOZET/BIAŁORUŚ. PL/AO

Ceny paliw 26 września 2002			
AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu "Biełnieftiechim"			
665 0,30*	830 0,35*	950 0,40*	640 0,27*
Stacje kompanii "LUKOIL"			
645	810	930	630

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego 26.09.2002				
USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1863,00	530,10	58,88	450,71	1829,75

GRANICA

Nowe opłaty

Od poniedziałku każdy cudzoziemiec wjeżdżający samochodem na Białoruś musi zapłacić 7 dolarów lub 8 euro za przekroczenie granicy. — Nikt nas o tym nie poinformował. Jeżeli więc ktoś chciał skomplikować i tak trudny przejazd przez granicę polsko-białoruską, to mu się udało — przyznaje Marek Bućko, charge d'affaires ambasady RP w Mińsku

Kolejka na przejściu granicznym

Polscy kierowcy zaczęli już zawracać z przejść granicznych w okolicach Brześcia i Grodna. O nowych zasadach dowiadywali się zazwyczaj dopiero po odprawie paszportowej, od białoruskich celników. Wielu nie miało pieniędzy, żeby uiścić nową opłatę. Oficjalnie pobiera się ją za tymczasowy wwóz samochodu na „obszar celny Republiki Białoruś" — czyli za pisemne potwierdzenie, że samochód wyjedzie potem z powrotem za granicę.

Jak to wygląda w praktyce? — Cała procedura trwa nawet pół godziny. Białoruski celnik musi najpierw wprowadzić dane samochodu do komputera. Potem wypisuje ręcznie formularz w dwóch egzemplarzach. Następnie kierowca samochodu sam musi udać się do najbliższego oddziału banku, by opłacić należną sumę. Po otrzymaniu pokwitowania celnik wydaje jeden z egzemplarzy dokumentu, prosząc o zrobienie jego kopii. Punkt z kserokopiarką znajduje się niedaleko, jednak za zrobienie jednej kopii trzeba zapłacić tam kolejnego dolara. Obsługująca ksero panienka też nie przyjmie pieniędzy — wystawi tylko rachunek, który znowu należy uiścić we wspomnianym wcześniej banku. Po powrocie do stojącego na granicy samochodu trzeba jeszcze tylko pięć razy się podpisać i przystąpić do regulaminowej odprawy celnej.

Oprócz wprowadzonych opłat za wjazd, obcokrajowcy płacą też białoruskie OC — minimum 5 dolarów oraz 1,5 dolara dziennie za swoje zameldowanie w organach spraw wewnętrznych, jeśli znajdują się na Białorusi więcej niż trzy doby.

- Jak przyjeżdżam na tydzień na Białoruś, to najpierw stoję nawet dobę w kolejce na granicy. Tylko po to, żeby na legalny pobyt w tym kraju wydać potem ponad sto złotych — mówi mój rozmówca, drobny białostocki biznesmen.

GW/AO

Niech żyje Mrągowo

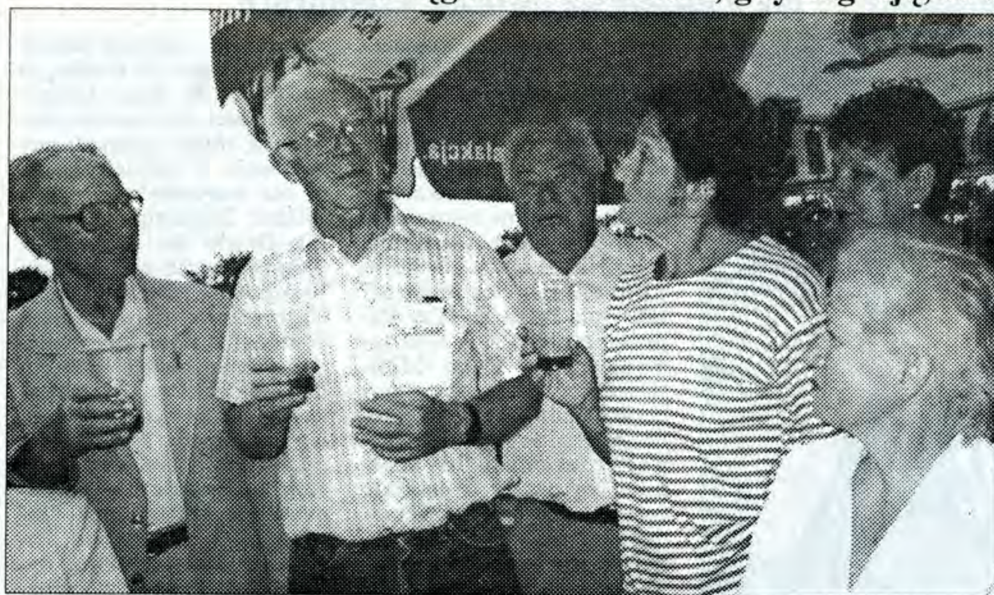
Bo w Mrągowie taka dusza, gdy zagrają, to się rusza

Jak chór „Głos znad Niemna" zaśpiewał piosenkę "Niech żyje bal" to sala naprawdę wybuchła.

Przypominało to falę morską, która się podniosła i silnym potokiem, brawami zebranych, zalała całą salę amfiteatru w Mrągowie, w którym odbywał się VIII Festiwal Kultury Kresowej (FKK).

Tysiące osób, z podniesionymi do góry rękoma, biły brawa, inni huśtali się w takt melodii, przypominając falę. Ruchy ich były na tyle zsynchronizowane, że sala wyglądała jak morze, fale którego biegną do brzegu i znowu uciekają gdzieś w dal. Jedni wstawali, drudzy siadali, ale większość widzów stała i biła brawa. Widzowie śpiewali razem z nami i wydawało się, że cała sala jest ogromnym chórem. Solista i kierownik chóru Wiktor Adamowicz, magicznie oddziaływał na widownię, a refren śpiewaliśmy wszyscy razem. Sala wtedy przypominała ul, z którego zaraz wyleci rój pszczół i uniesie się nad amfiteatrem by nieść tę piosenkę nad jeziorem. Echo tej piosenki roznosiło ją nie tylko po Mrągowie, ale i całej Polsce.

Zaśpiewaliśmy na festiwalu 3 piosenki: „Kraj rodzinny"- solistka Henryka Tawrel, „Pieśń Filaretów"- solista Czesław Waluk i „Niech żyje bal..."

Ryszard Soroko w towarzystwie "Głosu znad Niemna"

Kresowe tereny...

Jak bogata jest ziemia kresowa we wspaniałe głosy, które brzmiały na festiwalu i zlewały się z głosami widzów. To przecież głosy elity polskiej kultury, państwa polskiego różnych epok i czasów, tych, którzy pochodzili z Kresów. To właśnie oni wzbogacali i rozwijali kulturę polską, język ojczysty, muzykę, literaturę i oczywiście państwowość. Należy wymienić ich nazwiska: Adam Mickiewicz, Stanisław Moniuszko, Juliusz Słowacki, Eliza Orzeszkowa, Tadeusz Kościuszko, Walery Wróblewski i oczywiście Józef Piłsudski — przywódca i organizator II Rzeczypospolitej i in. Był to potężny głos Polski kresowej. Oczarowały one nie tylko uczestników festiwalu, ale także publiczność i telewidzów. Radość święta i zabawy można było odczytać na każdej twarzy, w każdym spojrzeniu, nieraz wylewała się we łzach radości i tworzyła wokół siebie atmosferę wiecznej przyjaźni, zaufania i miłości Kresowiaków i mieszkańców Mrągowa. Odczuwaliśmy wspólnotę z tymi, co nas oglądali w Macierzy i całej Polonii. Festiwal był spotkaniem narodu polskiego, ludzi jednego pochodzenia (plemienia królewskiego), którzy niestety mieszkają w różnych krajach, a nawet kontynentach. To był niepowtarzalny widok, swego rodzaju egzamin dla Kresowiaków przed Matką-Polską. I należy powiedzieć, że Kresowiacy spisali się na piątkę. Udowodnili i pokazali, że ogromna, jak łany pól i stepów, na których żyją Polacy, jest odradzająca się na Białorusi, Ukrainie, Litwie, Łotwie, Szwecji i Rosji polskość. Powinniśmy pamiętać, że Polacy mieszkają w Kazachstanie, Uzbekistanie i na nieobjętych ziemiach Rosji.

Wykonawcy

W festiwalu uczestniczyło 21 zespołów, liczących 344 osoby. Z Białorusi uczestniczyło 7 zespołów. Po oficjalnych wystąpieniach uczestnicy wyszli na ulice miasta, gdzie gościnnie po polsku witani byli przez mieszkańców, którzy śpiewali razem z nami. Wszyscy zebrali się przy Placu Piłsudskiego, gdzie znowu brzmiały piosenki i brawa. Goszczono nas ciepło i po przyjacielsku. I nie mogło być inaczej, ponieważ spotykali się Polacy z Polakami, ziomkowie i ludzie bliscy sobie duchem, których rozdziela niezależna od nas granica.

Chór „Głos znad Niemna" dziękuje wszystkim, dzięki którym dane nam było uczestniczyć w tym wspaniałym przedsięwzięciu. Przede wszystkim pragniemy złożyć hołd wdzięczności i szacunku staroście Mrągowa Ryszardowi Soroko, który zaprosił nas na ten wspaniały festiwal. Życzymy mu wiele zdrowia, wszelkiej pomyślności, sukcesów w pracy, szczęścia w życiu osobistym. Niech Dobry Bóg i Matka Najświętsza błogosławią i wspierają w dalszej pracy na rzecz odrodzenia kultury polskiej i polskości na naszych terenach kresowych. Dziękujemy również wszystkim jego współpracownikom, przede wszystkim prowadzącej festiwal Agacie Młynarskiej, naszej pilot pani Agnieszce, która opiekowała się nami podczas całego pobytu, jak również dyrektorowi Centrum Kultury i Turystyki w Mrągowie Jerzemu Stankiewiczowi.

Chórzyści „Głosu znad Niemna" składają serdeczne życzenia: dobrego zdrowia, szczęścia, dużo pogodnych i radosnych dni, długich i szczęśliwych lat życia oraz błogosławieństwa Bożego. Do zobaczenia na IX FKK w Mrągowie.

Czesław WALUK

LIPNO

Od wieków serdeczni i gościnni

Pięć dni w sierpniu br. chór „Credo" ze Słonimia spędził w gminie Lipno. Podczas pobytu jego członkowie zwiedzili najciekawsze miejsca Wielkopolski.

Przywitano nas uroczyście, tradycyjnym chlebem i solą. W Gminnym Ośrodku Kultury w Lipnie czekali na nas Janusz Chodorowski, wójt Gminy Lipno, Rafał Rosolski, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Lipnie oraz członkowie chóru „Rapsodia", w rodzinach których mieszkaliśmy.

- *Jestem bardzo zadowolony, że możemy gościć rodaków z maleńkiego kawałka polskiej Białorusi* — powiedział Janusz Chodorowski. — *Myślę, że wszyscy będziecie zadowoleni ze zwiedzania gospodarnej Wielkopolski, ziemi leszczyńskiej, ze stolicy Wielkopolski Poznania i pobyt tutaj będzie cie wspominać bardzo mile. Dla nas jest to niezwykłe przeżycie duchowe.*

Pomysł zaproszenia zespołu z Białorusi, zrodził się z pewnej potrzeby, jaka zaistniała wśród członków chóru „Rapsodia". Jest to młody, liczący 35 członków chór, który niespełna 4 lata występuje na terenie województwa wielkopolskiego.

- *Czuliśmy potrzebę współpracy, nawiązania kontaktów z chórem zza granicy wschodniej* — powiedział Rafał Rosolski, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Lipnie. — *Akurat wtedy do GOK-u przyjechał Józef Staniewski, dzięki któremu udało się nawiązać współpracę ze Związkiem Polaków na Białorusi.*

- *Rzuciłem ziarno dyrektorowi GOK-u w Lipnie i trafiło ono na podatny grunt* — powiedział Józef Staniewski, współorganizator wyjazdu. — *Dyrektor, jak sam się przyznał, marzył i czekał, żeby coś takiego zorganizować.*

Uroczyste powitanie w GOK-u w Lipnie

Podczas pobytu w Wielkopolsce zwiedziliśmy radio komercyjne w Lesznie „elka", gdzie wzięliśmy udział w audycji na żywo z Jarosławem Adamkiem. Będąc w Lesznie nie mogliśmy przejść obok pływalni „Akwawit" wyposażonej w zespół różnorodnych basenów ze zjeżdżalniami. Zwiedzaliśmy Leszno — miasto o wielu atutach przesądzających o jego atrakcyjności turystycznej. Jest to czyste i zadbane miasto, z licznymi obiektami sportowymi, parkami, skwerami. Miasto słynie z takich dyscyplin sportowych, jak żużel, szybownictwo, baloniarstwo, pływanie synchroniczne. Byliśmy w Izbie Regionalnej w Bukowcu Górnym, gdzie spotkaliśmy się z dudziarzami. Zwiedziliśmy również Izbę Karola Kurpińskiego, dyrektora Teatru Wielkiego w Warszawie, autora „Warszawianki", który urodził się we Włoszakowicach. Każdy z nas na pamiątkę otrzymał płytę z jego nagraniami. Udaliśmy się również do Boszkowa, gdzie nad jeziorem chór dał krótki występ.

Wzięliśmy udział w odpuście w sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Górce Duchownej. Podczas tygodniowych odpustów przychodzą tu pielgrzymki piesze z całej Wielkopolski, aby pomodlić się do Matki Bożej Pocieszenia. Po mszy św. udaliśmy się do Sanktuarium Matki Bożej Świętogórskiej Róży Duchowej w Gostyniu — jednego z najliczniej odwiedzanych miejsc w Wielkopolsce. Święte ze względu na bezcenną ikonę Maryi Róży Duchowej i Królowej ziemi wielkopolskiej. W podziemiach sanktuarium znajdują się krypty kilku pokoleń tych, którzy przyczynili się do wzniesienia i ozdobienia tej wspaniałej świątyni. Będąc tak blisko, nie mogliśmy nie zwiedzić skansenu filmowego Soplicowo w Cichowie. Znajdują się tam zabudowania z planu filmowego „Pana Tadeusza" Andrzeja Wajdy zaprojektowanego na podstawie scenografii Allana Starskiego. Skansen otwarto 26 czerwca 1999r., by *„służył krzewieniu kultury i oświaty wśród wszystkich pokoleń naszego narodu, a kontynuowanie staropolskich obyczajów niechaj trwa na wieki..."* Obok skansenu znajduje się Jezioro Cichowskie, nad którym mieliśmy ognisko z tradycyjnymi kiełbaskami i polskim bigosem.

Będąc w Wielkopolsce, nie mogliśmy nie zwiedzić stolicy regionu - Poznania, turystyczną atrakcją którego są ratuszowe koziołki. Codziennie w południe nad zegarem w fasadzie gmachu otwierają się niewielkie drzwiczki i zebranym na Starym Rynku widzom ukazują się dwa blaszane koziołki. Poruszane mechanizmem zegarowym, toczą ze sobą walkę, trykając się rogami. Wyżej, na szczycie wieży znajduje się orzeł, pamiętający czasy ostatniego króla Polski Stanisława Augusta. Ozdobą poznańskiego Starego Rynku jest ratusz, który przyciąga wzrok nie tylko turystów, ale i mieszkańców miasta. Niektórzy mówią, że to najpiękniejsza renesansowa budowla w Środkowej Europie. Obecnie mieści się w nim Muzeum Historii Miasta Poznania ze słynną Salą Odrodzenia. Wspaniale odpoczęliśmy nad Jeziorem Maltańskim w Poznaniu. Znajduje się tam ośrodek narciarski Malta-ski, gdzie na sztucznym stoku o długości ok. 150 m można jeździć na nartach przez cały rok.

Niestety pobyt w gminie Lipno szybko dobiegł końca. Na zakończenie chór "Credo" dał główny koncert w kościele św. Edyty Stein w Wilkowicach. Kolację pożegnalną w Domu Strażaka urozmaiciły występy chóru "Rapsodia" oraz nowicjuszy z Mórkowa, gdzie znajduje się nowicjat Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii.

Organizatorzy wyjazdu liczyli na integrację grupy, na to, że goście będą dobrze się czuć w ich domach, że się nawzajem poznają. Myślę, że to się sprawdziło w stu procentach.

Irena KULIKOWSKA

WYSTAWA

Prawdziwa sztuka

Aktualnie słyszy się dużo narzekań na nikłe zainteresowanie się sztuką od historyków sztuki, organizatorów wystaw, pracowników galerii, nie wspominając już o artystach. Potencjalni odbiorcy dzieł sztuki oskarżani są po pierwsze o zbyt niechętne sięganie do kieszeni, a po drugie o brak gustu.

Rasowy odbiorca, tzw. biznesmen ceni i podziwia jedynie malarstwo kiczowate i surrealistyczne. Niejednokrotnie byłem świadkiem takich rozmów na wystawach:

- *Zobacz, jak cudnie namalowane! Jak na zdjęciu.*
- *Jaka brzózka, jaki jeleń!*

Taki odbiorca będzie się zachwycał jedynie „obrazami-zdjęciami" oraz rzeźbami koników, ptaszków, piesków...

Taki odbiorca, widząc obraz Matisse'a lub Picassa, robi miny, jak małpa na słupie. Takich odbiorców niestety jest więcej, niż tych, którzy mogą się popisać swoim gustem. A tak naprawdę, to kogo dziś sztuka obchodzi? W Mińsku pracuje tylko 8 galerii (dla porównania w Warszawie ponad 60).

Z tego powodu na Białorusi walka o urodzaj ziemniaków, buraków i in. jest prawdziwą i nowoczesną sztuką. Po pracy na działkach i ogrodach, idą ze spuszczonymi nosami do domów artyści i rzeźbiarze.

Giennadij OSADCZY

POEZJA

My Polacy

Nasz zespół z Mińska, My - Polacy
Śpiewają tu moje rodacy
Piosenki polskie - narodowe,
Piosenki znane jak kresowe.
Je też śpiewały nasze dziada
I nas uczyły nasze matki
Kochać ojczyznę i nasz kraj
Żebyśmy mieli na niebie raj.
Jesteśmy wszyscy przekonani,
Że te piosenki prześpiewane
Zapamiętają nasze wnuki
I dadzą skrzydła dla polskiej sztuki.
Śpiewali pewno te piosenki
Nasi rodacy cierpiąc męki
W syberyjskich lasach i Kazachstanie
Trzeba pamiętać, mój drogi panie.
Przez wiele lat tu me mówili,
Że my - Polacy zawsze tu żyli.
Nas nie pytano, kto jesteś ty
A po sowiecku robili chrzty.
Musicie stać wy białorusini,
Po cóż obchodzić wam imieniny
Świętego Jana i Stanisława
Teraz już mówcie "Partyi sława"
Bardzo przepraszam, przepraszam Bardzo,
Głupi ci ludzie, że nami gardzą
My mamy honor i czyste sumienie
I niepotrzebne nam cudze uczenie.
Teraz my mamy inne warunki
I już my mamy choć małe szacunki
Powiedzieć, że w Mińsku mamy dużo Polaków
Przechrzczonych już dawno, lecz zdolnych rodaków

Jan RUTKOWSKI

Rozpalamy ogień wiedzy

W zgodzie z tradycją harcerską

Opadające z drzew liście, więdnące kwiaty, latająca pajęczyna, gwiezdne pogodne niebo... Wszystko to — wrzesień.

Honorowi goście w gronie harcerzy z Radunia

Do szkoły śpieszą się harcerze, wywołując zdziwienie mieszkańców Radunia swymi mundurami. To już tradycja — w pierwsze dni września harcerze ze szkoły nr 2 zapraszają na ognisko. To jest symboliczne rozpoczęcie roku szkolnego dla więcej niż 60 uczniów. Na ognisko przyjechał po. Konsula Generalnego Renisław Walter z małżonką Elżbietą, Katarzyna Sądzińska z konsulatu, a także ucieszyli swą obecnością przewodniczący possowieta Stanisław Żuk, dyrektor szkoły Leonid Ryszkiewicz i uczniowie ze szkoły nr 1, marzący o harcerstwie. Na apelu brzmi hymn harcerski. Honorowe prawo rozpalenia ognia otrzymali szanowni goście: Renisław Walter i Leonid Ryszkiewicz. Brzmią harcerskie piosenki. Dwunastu wyróżnionych harcerzy składa przyrzeczenie harcerskie. O wesoły nastrój zadbały zuchy z gromady zuchowej „Śpiewające Ptaszki" (dr. Olga Łukaszun).

Świetłana Paszkielewicz, drużynowa I RDH „Miłość" mówi — *„Chętnych do harcerskiej drużyny w szkole jest dużo. Uczniowie widzą, jak interesujące są zbiórki, ogniska i inne harcerskie imprezy. Najlepsi otrzymali dzisiaj harcerskie krzyże."*

Stanisław Żuk (przewodniczący possowieta): *„Po raz drugi jestem na spotkaniu z harcerzami. Jestem zadowolony, że są zajęci pożytecznymi sprawami i propagandują zdrowy tryb życia."*

Po uroczystym rozpaleniu ognia wszyscy wesoło smażyli kiełbaski i długo nie chcieli się rozchodzić.

Ola Skilońdź: *"Cały czas odczuwałam atmosferę ciepła i przyjaźni. Jestem mile zdziwiona, że Renisław Walter, zajmujący taką poważną posadę, stał z nami w harcerskim kręgu, śpiewał piosenki i nawet uczestniczył w zabawach."*

Henryka Żuk (nauczycielka ze szkoły nr 1): *"To spotkanie wywarło na mnie miłe wrażenie. Odczuwam, że harcerze chcą darzyć radością nie tylko siebie, ale i innych. Marzymy o tym, aby w swojej szkole założyć drużynę harcerską".*

Przy okazji tej notatki chcę podziękować serdecznie Renisławowi Walterowi za to, że znalazł czas, by spędzić kilka chwil z harcerzami i pomaga nam materialnie, także za to, że żyje naszymi problemami i zawsze pomaga w ich rozwiązaniu.

Franciszka GABIS
Opiekunka harcerskiej drużyny "Miłość" Raduń

Z LISTÓW CZYTELNIKÓW

Pobyt w Pułtusku

Grupa Akowców z Lidy, Grodna i Brześcia w dniach 2-12 września odpoczywała w Pułtusku. Z Lidy było 6 osób, czuliśmy się jak u siebie w domu i czas leciał szybko przy wspaniałej polskiej kuchni.

W niedzielę 8 września wzięliśmy udział w uroczystej mszy św., poświęconej 77 pp. na Bielanach. Po mszy odbył się apel poległych żołnierzy tego pułku przy pomniku ufundowanym przez naszego ziomka Krupowicza. Po apelu odbyło się koleżeńskie spotkanie. Następnego obchodziliśmy urodziny naszego kolegi z Baranowicz Tadeusza Bancewicza, złożyliśmy mu gratulacje. Przy kolacji urodzinowej śpiewaliśmy piosenki i dzieliliśmy się wspomnieniami o dawnych czasach. Ale nadzwyczaj wzruszająca była kolacja pożegnalna, na której był obecny nasz dobry przyjaciel, dyrektor Domu Polonii, Grzegorz Russak. Częstował nas swoją wspaniałą nalewką. Pragniemy mu serdecznie podziękować za tak wspaniałą gościnność. Dziękujemy również wszystkim, którzy przyczynili się, do naszego pobytu w Polsce, szczególnie prezesowi okręgu nowogródzkiego Bolesławowi Lisowskiemu. Bóg zapłać!

Grupa ŻAK z Lidy i Grodna

KRZYŻ PAMIĘCI

15 września grupa żołnierzy AK ze środowiska w Lidzie brała udział w postawieniu krzyża w Bielicy. Piękny dębowy krzyż z napisem w języku białoruskim Bóg — Honor — Ojczyzna, postawiony został w hołdzie pamięci poległym w bitwie ze Szwedami za czasów króla Jana Kazimierza. Podczas poświęcenia przy krzyżu stała warta honorowa, po poświęceniu ksiądz odprawił mszę św. w kaplicy.

Marian BAŁTRUSZ

CZECHY

Wakacje w Raju

Rozpoczęła się integracja młodzieży polskiej z Czech i Białorusi

Towarzystwo Młodzieży Polskiej przy ZPB w Grodnie nawiązało współpracę z rówieśnikami w Czechach. W dniach 17 — 23 sierpnia 18-osobowa grupa z TMP odwiedziła swych kolegów za Olzą.

Tygodniowy pobyt był wspaniałą okazją do poznania, czym żyje młodzież polska na Zaolziu, a także znalezienia nowych przyjaciół za granicą. Wyjazd stał się możliwy dzięki inicjatywie Ksenii Owczarzy i Klubu Młodych przy Miejscowym Kole Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego (PZKO) w Karwinie-Raju (Republika Czeska) oraz Aleksandra Dworeckowa z Grodna.

Program pobytu był niezwykle atrakcyjny. Poznaliśmy sporo ciekawych ludzi i nieźle się bawiliśmy. Już wieczorem pierwszego dnia byliśmy w Wędrynie na Zlocie — tradycyjnej imprezie, organizowanej przez Kongres Polaków w RC wraz z miejscowym Klubem Kultury. Podczas Zlotu można było posłuchać koncertu polskich zespołów muzycznych, wziąć udział w różnych konkursach i mile spędzić czas.

Bardzo ciepło przyjęli nas w Domu PZKO w Karwinie-Raju. Tadeusz Puchała, gospodarz Domu, opowiedział o pracy Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, przy którym prężnie działają Klub Młodych, Klub Kobiet, zespół wokalny, chór i inne kluby. Zostaliśmy zaproszeni do Kongresu Polaków w Cieszynie. Józef Szymeczek, prezes Kongresu, zapoznał nas z historią Zaolzia i przybliżył sytuację Polaków, mieszkających w tym regionie. Odwiedziliśmy miejsce pamięci Polaków, zamordowanych w czasie II wojny światowej w Żywocicach. Byliśmy na Żwirkowisku — przy pomniku lotnika (w miejscu katastrofy dwóch lotników polskich Żwirki i Wigury w Cierlicku). Bardzo ciekawie oprowadzał nas po tych obiektach Józef Kula, który również zaprosił nas do Domu Polskiego Żwirki i Wigury.

Marek Masiulanis, Konsul Generalny RP z Małgorzatą Filipek, Konsul ds. Polonii gorąco witali nas w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie. Rozmawialiśmy o Polakach mieszkających w Czechach i na Białorusi i razem śpiewaliśmy „Sokoły".

Polskie piosenki, zabawy integracyjne, ognisko, tradycyjne kiełbaski — znalazły się w programie spotkania z Klubem Młodych w Karwinie-Raju.

Niezapomniane wrażenia pozostawił nam po wycieczkach w góry. Podziwialiśmy wspaniałe krajobrazy Beskidów, wspinając się na szczyty: Girowa, Kozubowa, Ostry. Wraz z nami krętą ścieżką górską ponad 15 kilometrów dziennie przechodziła Ksenia Owczarzy, która cały czas opiekowała się naszą grupą.

Wspaniałą atrakcją było spotkanie z Józefem Chmielem, który dzięki swemu hobby (rzeźbi trąbity i rogi pasterskie) znalazł się w Księdze Rekordów Guinnessa. W 1997r. zrobił największą na świecie trąbitę mającą 8,35 m długości. Zobaczyliśmy niektóre dzieła mistrza, a nawet mogliśmy na nich zagrać.

Prawie nie mieliśmy czasu wolnego, gdyż spotkania i wycieczki wypełniały dnie. Zwiedziliśmy Karwinę, Ostrawę, zawitaliśmy do polskiej redakcji Czeskiego Radia, a na zakończenie byliśmy w Cieszynie, mieście podzielonym granicą na dwie części: czeską i polską.

Ten wyjazd był dla nas wspaniałą, wakacyjną przygodą. Następnego lata do Grodna przyjedzie młodzież z Czech. Miejmy nadzieję, że takie kontakty będą częstsze.

Olesia KARPUK

KIEMIELISZKI

Święto patronki

8 września w święto Narodzenia NMP w Domu Polskim odbył się uroczysty koncert. Występowały zespoły: dziecięcy — „Wilia" i dorosłych — „Polacy z Kiemieliszek". Cieszy nas ogromnie, że w koncercie zaśpiewały również mamy członków zespołu „Wilia": m. in. lekarz Walentyna Kusznik, akuszerka Irena Jemielian, dyrektor Waleria Stach, nauczycielka szkoły muzycznej Ludmiła Hanczarewicz, dyrektor szkoły muzycznej Helena Kulewicz.

Podczas koncertu brzmiały piosenki o różnej tematyce: religijne, ludowe i współczesne. Każdy znalazł coś wg własnego upodobania. Zasmuca tylko fakt, że za każdym razem musimy wypożyczać mikrofony i głośniki. W tym miejscu chcieliśmy podziękować dyrektor Rejonowego Działu Kultury Danucie Czarnuszewicz za pomoc w organizacji koncertu.

Dzieci otrzymały słodycze od władz miejscowych, dorosłych gościła sama prezes Wanda Kisiel. Pragniemy na łamach **Głosu** podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania koncertu, życzymy dalszych sukcesów artystom.

Szczególne podziękowania Wandzie Kisiel, która nie żałuje zdrowia i czasu na przygotowanie spotkań, promujących kulturę i tradycje polskie.

Anna WIERZBICKA

Ogłoszenie

W sobotę 28 września o godz. 18.00 w Siedzibie ZPB odbędzie się wykład na temat
"Polska Ludowa a kwestia Polaków na Wschodzie 1944-1948",
który wygłosi Jan Szumski (Studium Europy Wschodniej).

Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy!

HARCERSTWO

Przez parę ostatnich dni odebrałem sporo telefonów od rodziców harcerzy i opiekunów drużyn harcerskich z pytaniami: *„Co mamy robić? Wszystkie dzieci wpisują na listę i hurtem do pionierów."* Przed napisaniem do **Głosu** zastanawiałem się nad tym, chciałem podzielić się pewnymi spostrzeżeniami.

- Czy ktoś przymusza rodziców, do wpisania dzieci do tej, czy innej organizacji? Wydaje mi się, że nie, bo gdyby było inaczej, to żadna organizacja nie miałaby możliwości rozwoju, rejestracji i prawa do działania.

- Czy ktoś z dorosłych zapytał swoje dziecko, do jakiej organizacji chce należeć? I zapytał nie jak osobę podwładną, ale jak równego sobie?! Na pewno nie... Dziecko powinno decydować samo, do jakiej organizacji chce należeć. W jakiej organizacji będzie mogło zrobić więcej dla Wiary, Ludzi i Ojczyzny.

- Czy zapytaliśmy się własnego sumienia, jak wychowujemy własne dziecko, że później nie możemy podjąć decyzji, do jakiej organizacji ma należeć? Do jakiego Boga się modlimy?

W odpowiedzi na to pytanie powinniśmy uwzględnić swój honor człowieka, chrześcijanina, patrioty, niechwiejącego się pod porywami żadnego wiatru. Powinniśmy uwzględnić cel swojej działalności wychowawczej. Na kogo chcemy wychować swoje dziecko i jakich ludzi zostawimy po sobie na tej ziemi? Szarego obywatela, którego interesuje tylko swoje. Jeżeli tak, to po co zakładaliśmy Związek Polaków, budowaliśmy szkoły, walczyliśmy o prawa mniejszości narodowych, o swoją wiarę itd.? Moim zdaniem mądry człowiek nie może dzisiaj zamykać się we własnej skorupie. Należy odważnie chodzić do kościoła lub cerkwi, wychowywać dziecko w tradycjach swojego narodu, który nigdy w swej historii nie padł na kolana. Należy żyć tak, żeby nie utracić Honoru Człowieka.

A na pytanie, *"Co mam robić w takiej sytuacji?"*, niech każdy poszuka odpowiedzi we własnym sumieniu.

Czuwaj!

Z szacunkiem dla wszystkich czytelników **Głosu**

przewodniczący RSZ "Harcerstwo"
phm. Antoni CHOMCZUKOW

Wyrazy szczerego żalu i współczucia rodzinie i bliskim z powodu śmierci

śp. Feliksa JUREWICZA

z Katowic składa Oddział ZPB w Zabłociu

Szczery żal i smutek wiceprezes **Marii Janinie POŁUJAN**, jej rodzinie i bliskim z powodu śmierci

śp. HENRYKA

wyraża Oddział ZPB w Zabłociu

Wyrazy szczerego żalu i współczucia rodzinie i bliskim z powodu śmierci

śp. Tadeusza SZŁOWIENCA

składa Oddział ZPB w Zabłociu

Poniedziałek

30 września

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
9.15 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
10.05 Колесо телеобозрения.
10.20 Існасць. Духовная программа.
10.45 Планета АРТ.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Телебарометр. Прогноз погоды.
12.40 Н.Гундарева в мелодраме „Здравствуй и прощай" („Ленфильм").
14.15 Неделя канала MDR (Германия). „Картинки из жизни Германии. Долина Магдебурга". Видеофильм.
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
15.45 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
16.15 Мультиклуб.
17.00 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
18.00 Новости.
18.20 Премьера. Ш.Коннери в драме режиссёра Г.Ван Сента „Найти Форрестера" (США).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Фантастический сериал „Первая волна" (Канада-США).

ОНТ

13.45 Антонио Бандерас и Джордж Клуни в приключенческой комедии „Дети шпионов"
15.15 Непутёвые заметки с Дм.Крыловым
15.30 Лив Тайлер в приключенческом фильме „Планкетт и Маклейн"
17.10 Человек и закон
17.40 Вечерние новости
18.05 „Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.05 Жди меня
20.00 Время
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости"
21.05 „Кто хочет стать миллионером?" Телеигра
22.05 Многосерийный детектив „Дронго"
23.10 „Другое время". Программа Михаила Леонтьева
23.50 „На футболе" с Виктором Гусевым до 0.20

РТР

07.45 Михаил Ульянов, Евгений Матвеев, Жанна Болотова и Владимир Земляникин в фильме Льва Кулиджанова „Дом, в котором я живу". 1956г.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Премьера. Дмитрий Назаров, Виктор Раков, Нина Усатова, Алика Смехова и Владимир Стеклов в сериале „Закон".
22.20 Вести.
22.35 К юбилею режиссера. Премьера. „Юрий Любимов". Документальный фильм из цикла „Портреты эпохи".

Культура

17.30 Новости культуры.
17.45 „Наедине с Петром Великим". Авторская программа Даниила Гранина.
18.15 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 Сценограмма.
18.50 Час музыки. Г.Гендель. „Мессия".
19.40 К 75-летию со дня рождения Олега Ефремова. „Ефремов - Чехов. Театр и жизнь".
20.20 В.Розов. „Вечно живые". Спектакль театра „Современник". Постановка О.Ефремова. Режиссер Г.Волчек. Часть 1-я.
21.35 Вести.
21.45 В.Розов. „Вечно живые". Спектакль театра „Современник". Часть 2-я.
23.00 Новости культуры
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром".
09.20 Погода на завтра.
09.25 „Намедни" с Леонидом Парфеновым.
11.00 „Сегодня".
14.40 Хочу вернуть любимого. Ток-шоу „Принцип Домино".
15.00, 16.00, 17.00 „Сегодня".
16.05 Остров огненных духов. Сериал „Неизвестная планета".
17.05 „Внимание. Розыск!". Беглый маклер.
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Боевик „Агент национальной безопасности", „Три дня до эфира".
19.45 Владислав Галкин и Владимир Гостюхин в сериале „Дальнобойщики", 1 серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей", „Убийство под музыку", 1-ая часть.
22.40 „Агент национальной безопасности". Боевик.

Гродно

1 НАЦИОНАЛЬНЫЙ КАНАЛ
21.46 Новости
канал "Культура"
19.40 Показывает Гродно
19.45 Новости
19.55 День за днём
20.15 Детский экран
20.30 "Поздравляем Вас!"
20.40 Сморгонский край. Исторический фильм.
21.20 Время спорта. Футбол. "Неман" (Гродно)-"Звезда"(Минск)
21.46 Новости
21.56 Программа передач
22.00 Художественный фильм

Wtorek

1 października

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 2-я серия.
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.20 Цен? ? постац? „Наваждение".
10.40 Путешествие дилетанта. Тайны и легенды Кревского замка.
10.50 Соло для дебютанта. Павел Бельский (гитара).
11.05 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Н.Гундарева в мелодраме „Однажды 20 лет спустя"
14.30 Неделя канала MDR (Германия). „Гром и молния". Развлекательная программа.
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал).
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 2-я серия.
18.00 Новости.
18.20 З.Шарко, Л.Дуров, Н.Волков в мелодраме „Луной был полон сад". (Россия).
20.05 Ток-шоу „Стадион".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
00.35 Ироничная мелодрама „Техника супружеской измены"

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро"
09.00 Новости
09.15 „Семейные узы" Сериал
10.00 Что? Где? Когда?
11.05 Дисней-клуб: „Переменка" до 11.30

* * *

15.05 Возвращение Коломбо. Детектив „Развод по-американски"
16.40 „Шутка за шуткой". Юмористическая программа
17.10 Многосерийный фильм „Время любить"
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости"
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.05 „Семейные узы" Сериал
20.00 Время
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости"
21.05 „Слабое звено". Игровое шоу
22.05 Многосерийный детектив „Дронго"
23.15 ОНТ представляет: „Наши новости"
23.25 Бриджет Фонда в триллере „Озеро страха" до 0.55

РТР

07.45 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
08.50 „Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Сериал „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Премьера. Сериал „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Премьера. Сериал „Закон".
22.20 Вести.
22.35 К 75-летию со дня рождения. „Олег Ефремов. Я говорю за всю среду...". Док. фильм

Культура

15.05 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля-2002". Трансляция из СК „Олимпийский".
16.05 „Пятое измерение". Авторская программа И.Антоновой.
16.35 „Физиология русской жизни". Док. фильм.
17.30 Новости культуры
17.45 „Дворцовые тайны". „Сестра декабриста".
18.10 Концерт посвященный 85-летию Ю.П. Любимова. Прямая трансляция из БЗК.
19.10 „театральная летопись XX века". „Театр Юрия Любимова".
19.40 Продолжение концерта, посвященного 85-летию Ю.П. Любимова.
20.45 „Портрет". Короткометражный художественный фильм
21.05 „Что делать?" Программа В.Третьякова.
22.00 Вести.
22.15 „Апокриф". „Запретный плод". Авторская программа В.Ерофеева.
23.00 Новости культуры
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром".
09.25 „Чистосердечное признание".
10.00 „Сегодня".
10.05 „Кулинарный поединок".
10.50 Вкусные истории.
11.00 „Сегодня".
14.40 Горе от ума. Ток-шоу „Принцип Домино".
15.00, 16.00, 17.00 „Сегодня".
16.05 Криминальный фильм „Змеелов".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Футбол. Лига Чемпионов. „Локомотив" /Россия/ - „Барселона" /Испания/.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей", „Убийство под музыку", 2-ая часть.
22.40 „Агент национальной безопасности". Боевик.

Гродно

1 НАЦИОНАЛЬНЫЙ КАНАЛ
17.00 Программа передач
17.05 Время спорта
17.25 Поздравляем Вас!
21.46 Новости канал "Культура"
19.10 Показывает Гродно
19.15 Новости
19.25 День за днём
19.45 Детский экран
20.00 Поздравляем Вас!
20.10 Символ веры.
20.40 Нас объединяет Беларусь
21.46 Новости
21.56 Программа передач
22.00 Художественный фильм

Środa

2 października

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 3-я серия.
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.20 „Пой, душа!" Дожинки в Лидском районе.
10.45 Здоровье.Тележурнал.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Н.Гундарева в лирической комедии „Одиноким предоставляется общежитие" („Мосфильм").
14.45 „Сокровенные люди". Док. сериал
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Замок под солнцем". Сериал
18.00 Новости.
18.20 Москва - Минск.
18.35 Криминальная комедия „Наконец под венец" (Италия).
20.15 Неделя канала MDR (Германия). „По обе стороны Берлинской стены". Видеофильм.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
01.00 Ш.Стоун, Н.Нолти, Д.Бриджес в психологическом триллере „Симпатико" (США).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро"
09.00 Новости
09.15 „Семейные узы" Сериал
10.00 Настасья Кински в сериале „Кольцо". 1-я серия
11.05 Что да как
11.20 Детский сериал „Твинисы" до 11.45
15.05 Возвращение Коломбо. Детектив „При первых проблесках зари"
16.40 „Кумиры". Екатерина Деревщикова
17.10 Многосерийный фильм „Время любить"
18.00 ОНТ представляет: „Наши новсти"
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.05 „Семейные узы" Сериал
20.00 Время
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости"
21.05 „Русская рулетка". Игровое шоу
22.05 Детектив „Дронго"
23.15 ОНТ представляет: „Наши новости"
23.25 Триллер „Похищение в раю" до 01.00

РТР

07.45 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
08.50 „Моя семья".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Сериал „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Премьера. Сериал „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Премьера. Сериал „Закон".
22.20 Вести.
22.35 „Культурная революция".

Культура

15.05 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля-2002". Трансляция из СК „Олимпийский".
16.05 „Классики современного искусства". Виктор Пивоваров.
16.35 „Альбом Евфросинии". Док. фильм.
17.30 Новости культуры
17.45 „Отечество и судьбы". Милютины.
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 „Театральная летопись XX века". „Театр Юрия Любимова".
18.45 „Собрание исполнений". В.Крайнев исполняет произведения А.Скрябина, Р.Шумана, Ф.Шопена.
19.25 „Скворец". Док. фильм.
19.50 „Три тополя на Плющихе". Худ. фильм
21.05 Ток-шоу „Школа злословия".
22.00 Вести.
22.15 „Острова". Иосиф Рапопорт.
23.00 Новости культуры
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром".
09.25 Очная ставка. „Тысяча женщин полковника Жилина".
10.00 „Сегодня".
10.05 „Шоу Елены Степаненко".
10.50 Вкусные истории.
11.00 „Сегодня".
14.40 Вредные привычки. Ток-шоу „Принцип Домино".
15.00, 16.00, 17.00 „Сегодня".
16.05 Сериал „Улицы разбитых фонарей", „Убийство под музыку", 1-ая часть.
17.20 Док. драма „Преступление и наказание".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Боевик „Агент национальной безопасности", „Махаон".
19.45 Сериал „Дальнобойщики"
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Футбол. Лига Чемпионов. „Ливерпуль" /Англия/ - „Спартак" /Россия/.

Гродно

1 НАЦИОНАЛЬНЫЙ КАНАЛ
17.00 Программа передач
17.05 Нас объединяет Беларусь
17.30 "Поздравляем Вас!"
21.46 Новости канал "Культура"
19.25 Показывает Гродно
19.30 Новости
19.40 День за днём
20.00 Детский экран
20.15 "Поздравляем Вас!"
20.25 Большая перемена
21.00 Извечная нота
21.46 Новости
22.00 Баскетбол. "Сопот"(Польша)-"Гродно-93"
22.30 Криминальная хроника
22.40 Программа передач

Czwartek

3 października

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 4-я серия.
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.20 Неделя канала MDR (Германия). „По обе стороны Берлинской стены". Видеофильм.
10.45 Судьба человека. „Жаклин и Стефан".
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Н.Гундарева в комедии „Паспорт" (Россия-Франция).
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал).
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 4-я серия.
18.00 Новости.
18.20 Союзное вече.
18.40 Неделя канала MDR (Германия). „Марго Энгель наносит ответный удар". Худ.фильм.
20.15 Криминальное досье. „Концерт".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
01.00 Ж.Бинош и Д.Айронс в драме „Ущерб" (Великобритания - Франция).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро"
09.00 Новости
09.15 „Семейные узы" Сериал
10.00 Настасья Кински в сериале „Кольцо". 2-я серия
10.55 Следствие ведет Колобков
11.15 Дисней-клуб: „Переменка"
11.40 Чарли Шин в зажигательной комедии „Горячие головы"
13.00 Кристофер Ламберт и Клаус-Мария Брандауэр в эпической драме „Друиды"
15.00 Возвращение Коломбо. Детектив „Забытая леди"
16.40 Смехопанорама Евгения Петросяна
17.10 Многосерийный фильм „Время любить"
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости"
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.05 „Семейные узы" Сериал
20.00 Время
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости"
21.10 „Слабое звено". Игровое шоу
22.10 Многосерийный детектив „Дронго"
23.15 Футбол. Кубок УЕФА. „Парма" (Италия) - ЦСКА до 01.10
В перерыве:
00.05 ОНТ представляет: „Наши новости"

РТР

07.45 Сериал „Бригада".
08.50 „Аншлаг".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Сериал „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Премьера. Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
21.05 Вечерний сеанс. Премьера. Дмитрий Назаров, Виктор Раков, Нина Усатова, Алика Смехова и Владимир Стеклов в сериале „Закон".
22.20 Вести.
22.35 Киноакадемия. Фильм „Сердце Ангела"

Культура

15.05 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля-2002". Трансляция из СК „Олимпийский".
16.05 „Петербург. Время и место". „Зимний дворец Петра I". Ведущий А.Толубеев.
16.35 „Больше, чем футбол". Док. фильм.
17.30 Новости культуры
17.45 „Кто мы?" „Жили-были славяне..."
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 „Театральная летопись XX века". „Театр Юрия Любимова".
18.50 75 лет режиссеру. „Игорь Таланкин. Незримое путешествие души".
19.30 „Отец Сергий". Худ. фильм
21.05 „Культурная революция". „Россия обязательно будет чемпионом мира по футболу". Программа М.Швыдкого.
22.00 Вести.
22.15 „Эпизоды". Евгения Флавицкая.
23.00 Новости культуры
23.25 „Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром".
09.25 „Служба спасения".
10.00 „Сегодня".
10.05 „Квартирный вопрос. Холодильник в шкуре".
11.00 „Сегодня".
14.40 Легко ли быть двойником? Ток-шоу „Принцип Домино".
15.00, 16.00, 17.00 „Сегодня".
16.05 Сериал „Улицы разбитых фонарей", „Убийство под музыку", 2-ая часть.
17.20 „Чистосердечное признание".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Боевик „Агент национальной безопасности", „Страсти по Филонову".
19.45 Сериал „Дальнобойщики"
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал „Улицы разбитых фонарей", „Эхо блокады".
22.40 „Агент национальной безопасности". Боевик.

Гродно

1 НАЦИОНАЛЬНЫЙ КАНАЛ
17.00 Программа передач
17.05 "Извечная нота".
17.30 "Поздравляем Вас!"
21.46 Новости канал "Культура"
19.30 Показывает Гродно
19.35 Новости
19.45 День за днём
20.05 Детский экран
20.20 "Поздравляем Вас!"
20.30 Природа. Экология. Человек.
20.50 Песни Станислава Манюшки. Исполняет М.Горовая.
21.15 Прямая линия.
21.46 Новости
21.56 Программа передач
22.00 Художественный фильм.

Piątek

4 października

БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 5-я серия.
10.10 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.20 Сад мечты. Передача для дачников.
10.45 Святыни Беларуси. Церковь Святого Спаса в Полоцке.
11.15 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.20 Комедияя „Хочу в тюрьму"
15.00 Новости.
15.20 „Остров Бабочка". Сериал для детей
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал
16.05 Пять чудес.
16.15 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Замок под солнцем". Сериал (Международный Французский Канал). 5-я серия.
18.00 Новости.
18.20 Из достоверных источников.
18.35 Н.Бэй в комедии „Ваш выбор, мадам" (Франция).
20.10 Судьба человека. „Звонарь".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.45 Новости региона.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной разговор.
01.05 Фильм режиссёра А.Хичкока. Триллер „Человек, который много знал". (США).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро"
09.00 Новости
09.15 „Семейные узы" Сериал
10.00 Настасья Кински в сериале „Кольцо". 3-я серия
11.00 Яна Чурикова в программе „Объектив"
11.15 Детский сериал „Твинисы" до 11.40
15.05 Возвращение Коломбо. Детектив „Смертельный номер"
16.40 Юмористическая программа „Сами с усами"
17.10 Многосерийный фильм „Время любить"
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости"
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.00 „Семейные узы" Сериал
20.00 Время
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости"
21.05 Поле чудес
22.10 Новейший триллер „Отзвуки эха"
24.00 ОНТ представляет: „Наши новости"
00.10 Арнольд Шварценеггер в боевике „Бегущий человек" до 02.00

РТР

07.45 Сергей Безруков, Николай Еременко-мл., Валентина Теличкина и Андрей Панин в остросюжетном сериале „Бригада".
08.50 „Сам себе режиссер".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 „Форт Боярд".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Вечерний сеанс. Сергей Бодров-мл., Виктор Сухоруков и Юрий Кузнецов в фильме Алексея Балабанова „Брат". 1997г.
21.55 Телеигра „Ставка".
22.30 Последний сеанс. Детектив „Игра всерьез".

Культура

15.05 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля-2002". Трансляция из СК „Олимпийский".
16.05 „Парижский журнал". Анна Русская.
16.35 Черные дыры. Белые пятна.
17.30 Новости культуры
17.45 „Потерянные шедевры". „Эрмитажная Америка". Часть 2-я.
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 „Театральная летопись XX века". „Театр Юрия Любимова".
18.45 „Царская ложа". Музыкальный фестиваль в Миккели.
19.25 „Повторный брак". Худ. фильм
21.05 Ток-шоу „Оркестровая яма". Ведущий А.Варгафтик.
21.45 „Знаменитые арии". Дж. Пуччини. „Тоска".
22.00 Вести.
22.15 „Блеф-клуб".
23.00 Новости культуры.
23.25 „Джазофрения".
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня утром".
09.25 Док. драма „Преступление и наказание".
10.00 „Сегодня".
10.05 Совершенно секретно. „Вирус смерти".
10.50 Вкусные истории.
11.00 „Сегодня".
14.40 Если друг оказался вдруг... Ток-шоу „Принцип Домино".
15.00, 16.00, 17.00 „Сегодня".
16.05 Сериал „Улицы разбитых фонарей". „Эхо блокады".
17.20 Очная ставка. „Наташа-"мерседес".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.30 „Свобода слова" с Савиком Шустером.
19.55 Премьера. Детектив „Мусорщик".
22.00 „Все сразу!" Ночные развлечения.
22.35 Кино не для всех. Фильм „Человек, который хотел стать королем"

Гродно

1 НАЦИОНАЛЬНЫЙ КАНАЛ
17.00 Программа передач
17.05 «Поздравляем Вас!»
21.46 Новости канал «Культура»
19.25 Показывает Гродно
19.30 Новости
19.40 День за днём
20.00 Детский экран
20.15 «Поздравляем Вас!»
20.25 «По существу»
20.40 Лесничевка Котофея
21.00 «На вкус и цвет». Добрая программа Евгения Фалеева.
21.46 Новости
21.56 Программа передач
22.00 Художественный фильм.

Sobota

5 października

БТ

07.00 Новости.
07.15 Приключенческий сериал „Ясон и аргонавты" (США). 1-я серия.
08.05 Герои Книги рекордов Гиннесса в сериале „На пределе" (США).
08.30 ?снасць. Духовная программа.
09.05 Мультиклуб.
09.45 Экран индийского кино. „Упрямство". 1-я серия.
11.15 Здоровье. Тележурнал.
11.45 Музеум. Неоготические храмы Браславщины.
12.00 Новости.
12.20 Веселая семейка. Юмористическая программа.
12.50 „Соло для дебютанта". Лауреат Международного конкурса Евгений Лятте (труба).
13.05 „Пой, душа!" Ансамбль „Веренька" Пинского района.
13.35 Цен? ? постац? „Одиночество".
14.05 Фантастический сериал „Десятое королевство" (Великобритания).
15.00 Новости.
15.20 „Турнир". Телеигра.
16.00 Комедийный сериал „Мир Ли Эванса" (Великобритания). 1-я серия.
16.25 КВН. 1/3 финала Евролиги.
18.00 Новости.
18.20 „Славянский базар в Витебске - 2002". Группа „Премьер-министр".
19.00 М.Брандо в историческом фильме „Путешествие Колумба" (США-Испания).
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Премьера. Наминант премии „Оскар-2002". У.Смитт в биографической драме „Али" (США).
00.15 10 минут о спорте.
00.25 Ночной музыкальный эфир.

ОНТ

08.00 Новости
08.10 Утренняя звезда
08.55 Фильм „Званый ужин"
09.25 Слово пастыря
09.40 Здоровье
10.25 Смак
10.45 Павел Любимцев в программе „Путешествия натуралиста"
11.15 Смехопанорама
11.55 Фильм „Семь стариков и одна девушка"
13.15 „Ералаш"
13.30 Дисней-клуб: „Утиные истории"
14.00 Новости (с субтитрами)
14.10 „Чтобы помнили..." Мария Виноградова. Ведущий - Л.Филатов
14.50 Алла Пугачева, Раймонд Паулс, Лайма Вайкуле, Филипп Киркоров и другие на фестивале „Новая волна" в Юрмале. Часть 2-я
16.30 Юрий Соломин в детективе „Инспектор уголовного розыска"
18.15 „Шутка за шуткой".
18.55 „Кто хочет стать миллионером?"
20.00 Время
20.30 ОНТ представляет „Наши новости"
21.00 Большая премьера. „Последний герой-2". 1-я серия - „Ультиматум"
22.00 Что? Где? Когда?
23.20 Триллер „НЛО: Операция прикрытия" до 01.00

РТР

09.20 „Сам себе режиссер".
10.20 „Сто к одному". Телеигра.
11.15 Премьера. „Форт Боярд".
12.10 „Клуб сенаторов".
13.00 Вести.
13.20 Дневной сеанс. Комедия „Одиноким предоставляется общежитие".
15.00 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля -2002". Полуфиналы. Трансляция из СК „Олимпийский".
17.00 „Моя семья".
17.55 „Аншлаг".
19.00 Вести.
19.25 „Зеркало".
19.50 Премьера. „Стань звездой".
20.50 Вечерний сеанс. Премии „Оскар" и „Золотой Глобус". Фильм „Привидение"
23.20 Последний сеанс. Премия „Золотой Глобус". Фильм „Поезд-беглец"

Культура

11.20 „До мажор". Развлекательная программа.
11.50 ГЭГ.
12.05 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля-2002". Полуфиналы. Трансляция из СК „Олимпийский".
13.55 Магия кино.
14.20 „Кто там..." Авторская программа В. Верника.
14.45 О.Уайльд. „Как важно быть серьезным". Телеспектакль.
16.10 „XX век. Избранное". „В коммуне остановка". А.Макаренко. К Международному Дню учителя.
16.50 „Дом актера". „Помню, я еще молодушкой была..."
17.30 „Сферы" с Иннокентием Ивановым.
18.10 „Жизнь артиста". Концерт к 45-летию творческой деятельности дирижера Владимира Федосеева. Прямая трансляция из БЗК.
20.40 „Ограбление по..." Мультфильм для взрослых.
21.00 Новости культуры
21.20 „Линия жизни". Василий Аксенов.
22.15 „Шофер мисс Дейзи". Худ. фильм
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня".
09.05 „Кулинарный поединок".
10.00 „Сегодня".
10.05 „Квартирный вопрос. Гостиная для Татьяны Самойловой".
11.00 „Сегодня".
11.05 Премьера. „Однажды в России". Фильм А.Зиненко, 4 серия, заключительная.
11.40 „Служба спасения".
12.00 „Сегодня".
12.05 Комедия „Берегись автомобиля!".
14.00 „Сегодня".
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
15.25 Анастасия Волочкова. „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
16.00 „Сегодня".
16.05 „Шоу Елены Степаненко".
17.00 „Сегодня".
17.05 Экстремальное шоу „Фактор страха".
18.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
18.30 Боевик „Агент национальной безопасности", „Легион".
19.35 Премьера. Триллер „Бездна"
22.05 Профессиональный бокс. Наши на ринге. Олег Маскаев против Дэвида Туа.
23.10 Эротический фильм „Секрет женщины

Niedziela

6 października

БТ

07.00 Новости.
07.15 Приключенческий сериал „Ясон и аргонавты" (США). 2-я серия.
08.05 Виртуальный мир голливудских фильмов в сериале „Секреты кино". (США).
08.35 Арсенал. Программа об армии.
09.05 „Не зевай!" Утренний телеканал для детей.
09.45 Экран индийского кино. „Упрямство". 2-я серия.
11.15 Сад мечты. Передача для дачников.
11.45 Путешествие дилетанта. „Воложин. От князей Воложинских до Тышкевичей".
12.00 Новости.
12.20 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
13.05 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
13.40 Святыни Беларуси. Крест Евфрасинии Полоцкой.
14.10 Фантастический сериал „Десятое королевство" (Великобритания).
15.00 Новости.
15.20 Криминальное досье. „Концерт".
15.45 Мир животных в сериале „Борьба за выживание" (Великобритания).
16.40 Планета АРТ.
17.05 Ю.Никулин и К.Арбакайте в драме „Чучело" („Мосфильм"). 1-я и 2-я серии.
19.10 Колесо телеобозрения.
19.25 О.Даль и М.Терехова в школьной киноповести „Расписание на послезавтра" („Беларусьфильм").
21.00 Панорама: события недели.
21.45 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.05 У.Турман в психологической драме „Золотая чаша" (США-Франция).
00.15 10 минут о спорте.
00.25 Лучшие музыканты современности. „Кристина Агилера - специально для ТВ" (США).

ОНТ

08.00 Новости
08.10 Утренняя звезда
08.55 Армейский магазин
09.20 Дисней-клуб: „Тимон и Пумба"
09.45 Дог-шоу
10.25 „5 миллионов с „Галина Бланка"
10.30 „Непутевые заметки" с Дм.Крыловым
10.50 Пока все дома
11.25 Властелин вкуса
12.05 Ирина Муравьева - „Самая обаятельная и привлекательная"
13.30 Дисней-клуб: „Русалочка"
14.00 Новости (с субтитрами)
14.15 Умницы и умники
14.40 Формула власти. Президент Чили Рикардо Лагос
15.10 „Знатоки" возвращаются. Владимир Ильин в детективе „Пожар". Дело N 19
17.00 Живая природа. „Следы невиданных зверей", „Город бродячих кошек"
18.00 Международный фестиваль КВН в Юрмале „Голосящий КиВиН"
20.30 ОНТ представляет „Наши новости"
21.00 „Последний герой-2". „Ультиматум". Продолжение
22.00 Большая премьера. Сильвестр Сталлоне в боевике „Гонщик" (2001 год)
24.00 Времена
01.00 Реальная музыка до 01.30

РТР

09.15 „Утренняя почта".
09.50 „Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
10.20 Пьер Ришар в комедии „Я робкий, но я лечусь" (Франция). 1978г.
12.10 „Парламентский час".
13.00 Вести.
13.20 „Комната смеха".
14.10 „Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
15.00 Футбол. Чемпионат России. „Зенит" (Санкт-Петербург) - ЦСКА. Прямая трансляция из Санкт-Петербурга.
17.10 Лесли Нильсен, Джордж Кеннеди и Присцилла Пресли в комедии „Голый пистолет" (США). 1988г.
18.50 „В „Городке".
19.00 Вести недели.
20.10 „Специальный корреспондент". Авторская программа Александра Хабарова „Русские каникулы".
20.40 Юбилейный вечер к 75-летию Олега Ефремова.
22.50 Последний сеанс. Шэрон Стоун и Майкл Дуглас в фильме Пола Верховена „Основной инстинкт" (США). 1992г.

Культура

11.20 „Время музыки". Тележурнал.
11.50 Недлинные истории.
12.05 Теннис. Международный турнир „Кубок Кремля-2002". Финал. Трансляция из СК „Олимпийский".
13.55 „Графоман". Автор и ведущий А. Шаталов.
14.20 Сеть. ru.
14.45 Углы манежа.
15.10 „Шедевры мирового музыкального театра". Дж.Верди. Опера „Фальстаф". Дирижер Г.фон Караян.
17.45 „Смотрите на закат". Документальный фильм. Режиссер О.Фокина.
18.25 „В вашем доме". Безруковы.
19.05 „Мидлмарч". Телесериал (Великобритания, 1994). Режиссер Э.Пейдж.
20.05 Вновь пластинка поет.
20.30 „Доисторический мир". „Мамонты".
21.00 „Тем временем" с Александром Архангельским. Информационно-аналитическая программа.
21.40 „Культ кино". „Восток есть Восток". Художественный фильм (Великобритания, 1999). Режиссер Д.О'Доннелл.
23.25 „Легкий жанр". Ведущий А.Гуревич.
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 „Сегодня".
09.05 Экстремальное шоу „Фактор страха".
10.00 „Сегодня".
10.05 „Растительная жизнь". Программа Павла Лобкова.
10.40 „Вы будете смеяться!". Анатолий Трушкин.
11.00 „Сегодня".
11.05 Бухта смерти. „Профессия - репортер".
11.25 „Служба спасения".
12.00 „Сегодня".
12.05 Пьер Ришар в комедии „Рассеянный" /Франция/.
13.45 Вкусные истории.
14.00 „Сегодня".
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
15.20 Мне не хватает на жизнь. Ток-шоу „Принцип Домино".
16.00 „Сегодня".
16.05 Мне не хватает на жизнь. Ток-шоу „Принцип Домино".
17.00 „Сегодня".
17.05 Заговор красных маршалов. „Совершенно секретно".
17.55 Премьера. Брюс Уиллис, Мэттью Перри и Розанна Аркетт в комедийном боевике „Девять ярдов" (Канада-США).
20.00 „Намедни" с Леонидом Парфёновым.
21.30 Филлип Ри и Кристофер Макдональд в боевике „Лучшие из лучших-3. Обратного пути нет" (США).

TVP-1

PONIEDZIAŁEK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Trzy niedźwiadki
10:10 Budzik
10:40 Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka
11:05 serial
11:55 Gotowanie na ekranie
12:15 ZUS radzi
12:25 The lost secret
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Rolnictwo na świecie
13:45 Plebania; serial
14:15 Zwierzęta świata
14:45 Telezakupy
15:00 Miliard w rozumie
15:35 Normalnie jak w domu
16:00 Wiadomości
16:10 Bez etatu
16:40 Kontrowersje
17:05 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Magazyn olimpijski
19:40 Wrzuć Jedynkę
19:50 5 minut o Unii Europejskiej
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Miej oczy szeroko otwarte
22:10 Teatr Telewizji
23:45 Monitor Wiadomości
00:00 Profit
00:05 Studio sport
02:05 Taka była telewizja

WTOREK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Biblioteka rodzinna
10:30 Jedyneczka
11:00 Bajeczki Jedyneczki
11:10 program dla dzieci
11:15 Zew krwi; serial
12:05 Na haczyku
12:25 Szansa na życie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W drodze do Unii
13:45 Klan; telenowela
14:15 Członki ciała; serial
14:45 Telezakupy
15:00 U siebie
15:20 Światowe dziedzictwo kultury
15:35 Wielki mały biznes
16:00 Wiadomości
16:10 Jak w życiu
16:30 Otwarte drzwi
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Forum
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Okno na podwórze; film fab.
22:55 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
23:25 Plus minus
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Powrót żywych trupów 3; film fab.
01:55 Studio Sport

ŚRODA

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kundle i reszta
10:10 Jedyneczka
10:35 Bajeczki Jedyneczki
10:45 Słodkie zmartwienia; serial
11:10 Bezpieczne lądowanie; serial
12:05 Kiosk przy Wspólnej
12:15 Zdrowo i odlotowo
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Samo życie
13:45 Klan; telenowela
14:10 Łowcy zaginionych skarbów
14:40 Telezakupy
15:00 Plus minus
15:30 Mój ślad w Telewizji
15:40 Sztuka przekonywania
16:00 Wiadomości
16:10 Polak wietnamskiego pochodzenia
16:35 Bezpieczna Jedynka
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Taka była telewizja
20:00 5 minut o Unii Europejskiej
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:20 Zawsze będę Cię kochać - dramat
23:00 Łódź-miasto 4 kultur
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Czas na...kontrowersyjny dokument
01:15 Plebania; serial

CZWARTEK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kundle i reszta
10:10 Budzik
10:35 Kurnik
10:50 Słodkie zmartwienia; serial
11:15 Dodek na froncie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela
14:15 Chmury nie są kulam
14:45 Telezakupy
15:00 Czarny serial
15:25 Mój ślad w Telewizji
15:35 Negocjator
16:00 Wiadomości
16:10 Wyprzedzić chorobę
16:30 Kobiety Białego Domu
16:40 Babiniec
17:10 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:10 Na żywo
19:40 Program publicystyczny
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Bez pardonu - serial
22:30 Sprawa dla reportera
23:05 Tygodnik polityczny Jedynki
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Pegaz
00:55 Klan; telenowela

PIĄTEK

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Telezakupy
09:40 Tęczowe rybki
10:05 Jedyneczka
10:35 Przygody Ośliczki Tosi
10:50 Piknik u Ozyrysa; serial
11:45 Po-Lan-Yah - Tu mieszka Bóg
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Wielkie sprzątanie
13:45 Plebania; serial
14:35 Telezakupy
14:50 Na żywioł
15:15 Podróże małe i duże
15:35 Laboratorium
16:00 Wiadomości
16:10 Sprawa dla reportera
16:45 Euroexpress
17:05 Raj
17:30 Moda na sukces
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Randka w ciemno
19:45 Jaka to melodia?
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Tarzan - film fab.
23:15 Joanna d'Arc; serial
00:10 Monitor Wiadomości
00:25 Profit
00:35 Prawo i bezprawie; serial
01:20 Nowa Ziemia; serial
02:05 Nocny portier; dramat
03:55 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial

SOBOTA

07:30 Rok w ogrodzie; magazyn
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Plemię; serial
09:40 Ziarno
10:05 5-10-15
10:35 Walt Disney przedstawia
11:00 Trzymajmy się razem; serial
11:50 Kolejka
12:15 Łódź-miasto 4 kultur
12:25 To niesamowite !
13:00 Podróżnik
13:25 Co Pani na to?
13:50 Łódź-miasto 4 kultur
14:00 Wiadomości
14:10 Zabawy językiem polskim
14:35 Łódź-miasto 4 kultur
14:50 Słoneczny patrol; serial
16:20 Łódź-miasto 4 kultur
16:30 Sekrety zdrowia
16:45 Między nami
17:25 Moda na sukces; serial
17:45 Łódź-miasto 4 kultur
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:05 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:58 Pogoda
21:10 Air Force One; film sensacyjny
23:20 Pop - folk - rock
00:05 Grzechu warte
00:30 Kwestia honoru; film fab.
02:00 Samochodowe Wyścigowe MP
02:30 Zakład - film fab.
04:05 Rekiny i płotki; serial

NIEDZIELA

07:30 Czas relaksu
07:50 Przystanek Unia
08:35 Latające misie
09:05 Szaleństwa panny Ewy; serial
10:00 Teleranek
10:30 To niesamowite !
11:00 Od przedszkola do Opola
11:35 Myślisz o kimś?
12:10 Życie moje
13:00 Program publicystyczny
13:25 Tydzień
14:00 Wiadomości
14:10 Trochę kultury
14:35 Kochamy TVP
15:00 Śmiechu warte
15:25 Biblia - Józef cz. 2; film fab.
17:05 BBC w Jedynce
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 Czas na dokument
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Sfora – serial
22:00 Wykrywacz kłamstw
22:35 telenowela dok.
23:05 Losowanie audiotele
23:15 Człowiek z marmuru; film

Poniedziałek

30 września

TVP 2

08:00 Studio urody
08:10 Złotopolscy; telenowela
08:35 Dwójka Dzieciom
09:00 Na dobre i na złe; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Podróże kulinarne
11:55 Święta wojna; serial
12:20 Tegie kłopoty
13:00 Radio Romans; serial
13:35 Marsz pokuty
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Składowie plus przyjaciele
16:00 Krzyżówka 13-latków
16:25 Nera, księżniczka Oceanii; serial
16:50 Nagroda Literacka
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Na dobre i na złe; serial
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Va banque
20:35 Znaki czasu
20:55 Śpiewające Fortepiany
21:55 Kochaj mnie; telenowela
22:25 997-magazyn kryminalny
23:00 Panorama
23:45 Kapitał czyli jak zrobić pieniądze w Polsce; film
01:15 Arcydzieła Polskiego Dokumentu

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Klan; telenowela
10:00 Zaścianek
10:10 Reformatorzy Teatru Polskiego
10:40 On Ona Unii
11:40 Zgadnij odpowiedz
11:45 Budzik
12:15 Przygody Skippy
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 Biografie
14:05 Film animow. dla dorosłych
14:15 Królewskie sny; serial
15:30 Kochaj mnie; telenowela
16:00 Wiadomości
16:15 Zaścianek
16:25 Reformatorzy Teatru Polskiego
16:50 Polskie miasta i miasteczka
17:00 Klan; telenowela
17:40 Ojczyzna-polszczyzna
17:55 Nagroda Literacka
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Budzik
19:10 Przygody Skippy
19:35 Pegaz
20:10 Zgadnij odpowiedz
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Klan; telenowela
21:40 Sportowy tydzień
22:15 Królewskie sny; serial
23:30 Sprawa dla reportera
00:00 Wielkie kreacje Wandy Wiłkomirskiej
00:35 Kochaj mnie; telenowela
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Pogranicze w ogniu; serial
02:10 Nagroda Literacka
02:15 Pomysłowy Dobromir
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:25 Serial anim.
08:50 Strażnik Teksasu – serial
09:45 Luzik Guzik – serial
10:30 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
11:50 Życiowa szansa
12:35 Adam i Ewa - serial
13:05 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:50 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
15:15 Twój lekarz
15:35 Wystarczy chcieć
15:50 Pokemony
16:15 Świat według Kiepskich - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu – serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:15 Życiowa szansa
21:05 Bar 2
21:45 Samo życie - serial
22:15 Jutro nie umiera nigdy - film akcji
01:00 Informacje
01:30 Graffiti
01:30 Bumerang
02:00 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Selena
08:05 Klockowa kraina
08:45 Obiektyw
09:00 Wierzę, watpię, szukam
09:25 Koneser
10:00 Święta i uroczystości na świecie
10:40 Słoneczny patrol - serial
12:45 Muzyczne chwile
13:35 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a - serial
14:50 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
16:00 Cyrkowcy - serial
16:45 Obiektyw
17:00 Pod Twoją obronę
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Przegląd gospodarczy
18:50 Sami o sobie
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:45 Przedmioty i my
19:55 Diagnoza
20:30 Mistrzostwa świata w siatkówce
20:45 Rozmowa dnia
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Sami o sobie
23:15 To jest temat
00:00 Pod czułą kontrolą - film

Wtorek

1 października

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Bogusław Kaczyński zaprasza
12:30 Wielkie romanse dwudziestego wieku
13:00 Radio Romans; serial
13:30 30 ton!
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Kabaret Starszej Pani
16:00 Zrozumieć świat
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
16:50 Nagroda Literacka
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
18:50 Studio sport
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Praca dla każdego
23:00 Panorama
23:45 Drakula; film fab.
01:55 Wieczór artystyczny

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Klan; telenowela
10:00 Polskie Parki Krajobrazowe
10:20 Tchnienie gór
10:45 50 lat TVP
11:40 Zgadnij odpowiedz
11:45 Południk 19-ty
12:05 Kolorowe nutki
12:15 Maszyna zmian; serial
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 Sportowy tydzień
13:45 Nowa Tradycja
14:15 Plebania; serial
14:40 Muzyczny Festiwal
15:35 Ludzie listy piszą
16:00 Wiadomości
16:15 Polskie Parki Krajobrazowe
16:35 Tchnienie gór
17:00 Klan; telenowela
17:30 Raj
17:55 Nagroda Literacka Nike
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Południk 19-ty
19:05 Maszyna zmian; serial
19:35 Selekcja 2002
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Klan; telenowela
21:40 Polonijny Magazyn Gospodarczy
22:15 Plebania; serial
22:40 Muzyczny Festiwal
23:40 997-magazyn kryminalny
00:15 Ze sztuką na ty
01:00 Monitor Wiadomości
01:20 Forum
02:05 Nagroda Literacka
02:10 Zgadnij odpowiedz
02:15 Tydzień przygód w Afryce
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Bar 2
08:30 Pokemony
08:55 Psotny Bill
09:20 Słoneczny patrol - serial
10:10 Bar 2
10:45 Strażnik Teksasu - serial
11:40 Życiowa szansa
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 Bar 2
15:45 Pokemony
16:15 Rodzina zastępcza - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Kachorra to ja - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:15 Rosyjska ruletka
21:05 Bar 2
21:45 Samo życie – serial
22:15 Przyjadek strachu - thriller
00:45 Informacje
01:05 Graffiti
01:15 Magazyn Ligi Mistrzów

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Lisa i Paul
08:05 Wiado Wspaniały - serial
08:45 Obiektyw
09:00 Telenowyny
09:15 Kwartet
09:45 Gość dnia
10:00 Film dok.
10:40 Słoneczny patrol - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Country Crock
13:30 Kurier
13:35 Jazz
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Świat
15:45 Znaki czasu
16:00 Cyrkowcy - serial
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Telenowyny
18:15 Kwartet
18:50 Panorama łomżyńska
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:45 Żeby choć raz
19:55 Reportaż
20:15 Gość dnia
20:30 Mistrzostwa świata w siatkówce
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Panorama łomżyńska
23:15 Patrol Trójki
00:55 Wiatrem przeminęło - film

Środa

2 października

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Praca dla każdego
11:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
12:20 Wielkie romanse XX wieku
13:00 Radio Romans; serial
13:30 Robta co chceta
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Herbatka u Tadka
16:00 Selekcja 2002
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:25 Wakacje z duchami; serial
18:00 Ryzykanci
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Słowa i znaki
21:00 M jak miłość; serial
22:00 Polska bez fikcji
22:25 Smaki ciemności
23:00 Panorama
23:45 Lęk pierwotny; film
02:00 Jak upolować mężczyznę; serial
02:25 Z Archiwum X; serial

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Klan; telenowela
10:00 Zabawy językiem polskim
10:20 Spacery z dziadkiem
10:45 Ojczyzna-polszczyzna
11:00 Wieczór z Jagielskim
11:40 Zgadnij odpowiedz
11:45 Bajki polskie
12:15 Karrypel kontra groszki
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 Polonijny Magazyn Gospodarczy
14:00 Wieści polonijne
14:15 Przyjaciółka; film fab.
16:00 Wiadomości
16:15 Zabawy językiem polskim
16:35 Spacery z dziadkiem
17:00 Klan; telenowela
17:25 Kolisy PRL-u
17:55 Nagroda Literacka
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Bajki polskie
19:05 Karrypel kontra groszki
19:30 Magazyn olimpijski
20:10 Zgadnij odpowiedz
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Klan; telenowela
21:40 Program publicystyczny
22:15 Przyjaciółka; film fab.
00:00 Leszcze
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
01:55 Nasz ksiądz
02:10 Nagroda Literacka
02:15 Niezwykłe przygody pod wierzbami
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Bar 2
08:30 Pokemony
08:55 Kosmiczne wojny
09:20 Roswell - serial
10:10 Bar 2
10:45 Samo życie - serial
11:40 Rosyjska ruletka
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 Zerwane więzi
15:45 Pokemony
16:15 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Kachorra to ja (7) - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:15 Awantura o kasę
21:05 Bar 2
21:40 Mecz Ligi Mistrzów
23:40 Telewizyjne Biuro Śledcze
00:10 Informacje
00:30 Graffiti
00:45 Mecz Ligi Mistrzów
01:55 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
08:20 Selena
08:45 Obiektyw
09:00 Odkryj nowy świat
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Film dok.
10:40 Słoneczny patrol - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Country Crock
13:35 Jazz
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Świat
15:45 Znaki czasu
16:00 Cyrkowcy - serial
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Watra
18:50 Do szczęścia inaczej
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Koneser
19:55 Pogotowie Trójki
20:30 Mistrzostwa świata w siatkówce
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Do szczęścia inaczej
23:15 To jest temat
00:00 Film fab.
01:40 Troje na huśtawce - serial

Czwartek

3 października

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:35 Podróż przez Amerykę Południową
12:30 Jestem stąd...
13:00 Radio Romans; serial
13:30 Arka Noego
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Adio pomidory
16:00 To twoja droga
16:25 Nera, księżniczka Oceanii
17:00 Panorama
17:19 Pogoda
17:25 Wakacje z duchami; serial
17:55 Studio sport
00:05 Panorama
00:40 Matka mojego dziecka; film
02:15 Świat obok nas

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 360 stopni dookoła ciała
10:25 Kwadrans z medycyną
10:45 Bezludna wyspa
11:40 Zgadnij odpowiedz
11:45 Krzyżówka 13-latków
12:15 Indaba; serial
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 Program publicystyczny
13:45 Podróże kulinarne
14:15 Złota Setka Teatru TV
15:30 Złota Płyta
16:00 Wiadomości
16:15 360 stopni dookoła ciała
16:40 Kwadrans z medycyną
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 Babiniec
17:55 Nagroda Literacka Nike
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Krzyżówka 13-latków
19:10 Indaba; serial
19:40 Skarbiec
20:10 Zgadnij odpowiedz
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Złotopolscy; telenowela
21:40 Forum Polonijne
22:30 Złota Setka Teatru TV
23:50 Forum Polonijne
00:10 Od arii do piosenki
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Tygodnik polityczny Jedynki
02:05 Nagroda Literacka
02:10 Zgadnij odpowiedz
02:15 Dziwne przygody Koziołka Matołka
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Bar 2
08:30 Pokemony
08:55 Psotny Bill
09:20 Roswell - serial
10:10 Bar 2
10:45 Strażnik Teksasu - serial
11:40 Awantura o kasę
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu -serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:40 Magazyn muzyczny
15:45 Pokemony
16:00 Miodowe lata
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Kachorra to ja - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar
19:45 Informacje
20:15 Rosyjska ruletka
21:05 Bar
21:45 Samo życie - serial
22:15 Z archiwum X - serial
23:45 Ally McBeal - serial
00:10 Informacje
00:30 Graffiti
00:45 Wspaniały Louie - komedia
02:25 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Rycerze królestwa owadów
08:25 Selena
08:45 Obiektyw
09:00 Warszawa w filmie
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Film dok.
10:40 Słoneczny patrol - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Country Crock
13:30 Kurier
13:35 Jazz
14:50 Agrobiznes
15:00 Świat
15:45 Znaki czasu
16:00 Cyrkowcy - serial
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Telemotorspor
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
18:50 Kinoman
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Program publicystyczny
19:55 Pro musica
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:40 Pogoda
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:45 Prognoza pogody
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Kinoman
23:15 Patrol Trójki
23:30 Kurier
00:00 Przyjaciele Yany - film
00:40 Troje na huśtawce - serial

Piątek

4 października

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:10 Pogromcy fal; serial
12:50 Krajobraz Polski
13:05 Radio Romans; serial
13:30 Krzyżówka szczęścia
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Amerykański Wieczór Kabaretowy
16:00 Nieobecny
17:00 Panorama
17:22 Pogoda
17:25 Wakacje z duchami; serial
18:00 Jazda kulturalna
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Daleko od szosy; serial
21:25 Na całe życie
22:20 Wieczór z Jagielskim
23:00 Panorama
23:45 Wideoteka Dorosłego Człowieka
00:20 Dwa słabe głosy; film
01:55 Czas zapłaty; film fab.

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Zrozumieć świat
10:20 Nie tylko dinozaury
10:45 Edyta Bartosiewicz
11:35 Nigdy nie przestanę tęsknić za Polską
11:50 Papierowy teatrzyk
12:05 Fecowa bajeczka
12:15 Hrabia Kaczula; serial
12:45 Eurotel
13:00 Wiadomości
13:15 Forum Polonijne
14:00 Hity satelity
14:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
15:00 Zwierzenia kontrolowane
15:35 Złoty pilot
16:00 Wiadomości
16:15 Zrozumieć świat
16:35 Nie tylko dinozaury
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 Euroexpress
17:55 Nagroda Literacka
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Hrabia Kaczula
19:05 Edyta Bartosiewicz-Szok'N
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Złotopolscy; telenowela
21:40 Mówi się...
22:00 Hity satelity
22:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
23:05 Zwierzenia kontrolowane
23:35 Prawdziwe psy; telenowela
00:00 Porozmawiajmy
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Edyta Bartosiewicz-Szok'N
02:05 Nagroda Literacka
02:10 Zgadnij odpowiedz
02:15 Miś Uszatek
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzyka
08:00 Bar 2
08:30 Pokemon
08:55 Kosmiczne wojny
09:20 Asy z klasy - serial
10:10 Bar 2
10:45 Rozwód po amerykańsku
11:10 Samo życie
11:40 Rosyjska ruletka
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach -serial
14:45 Muzykogranie
15:45 Pokemony
16:15 Graczykowie – serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Kachorra to ja - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Bar 2.
19:45 Informacje
20:15 Awantura o kasę
21:05 Bar 2
21:45 Miodowe lata - serial
22:15 Kuba Wojewódzki - film
23:30 Zakazane reklamy
00:00 Informacje
00:20 Graffiti
00:35 Bar bez cenzury
01:05 Pocałunek Judasza – film
02:35 Muzyka na bis

Białystok

07:30 30 Msza święta Polska 2002
08:45 Obiektyw
09:00 Militari Polska
09:25 Koneser
10:00 Życie obok nas – serial
09:40 Słoneczny patrol - serial
11:45 50 lat TVP
12:35 Legendy dalekich światów
13:45 Agrobiznes
14:00 Militari Polska
14:45 Echa dnia
15:00 Cyrkowcy - serial
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Program rozrywkowy
18:50 Przegląd suwalsko-mazurski
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Magazyn kulturalny
20:15 Gość dnia
20:45 Rozmowa dnia
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska
22:25 Koneser
22:45 Obiektyw
23:00 Przegląd suwalsko-mazurski
00:00 Zgodnie z prawem – film
00:40 Wstręt – film fab.
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Przegląd suwalsko-mazurski
00:00 Powiedz to głośno
00:40 Mrożony pepermint -dramat

Sobota

5 października

TVP 2

07:50 Studio urody
08:00 Echa tygodnia
08:30 Spróbujmy razem
09:00 M jak miłość; serial
09:45 Ojczyzna-polszczyzna
10:00 50 lat TVP
10:30 Wideoteka Dorosłego Człowieka
11:00 Tajemnice królestwa oceanu
11:30 Kręciola
11:50 Arka Noego
12:15 Kino bez rodziców
12:35 Żeglarz Mórz Południowych; film
14:30 30 ton!
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Tata Show
17:00 Śpiewające Fortepiany
18:00 Program rozrywkowy
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Świat obok nas
21:00 Z Grabowskim po kraju
22:00 Herbatka u Tadka
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:45 Dwanaście małp; film sf.
01:55 Gala Boksu Zawodowego
03:40 Muzyka na dobranoc

Polonia

07:00 Na dobre i na złe; telenowela
08:00 Echa tygodnia
08:30 Wieści polonijne
09:00 Wiadomości
09:15 Zaproszenie
09:40 Ziarno
10:05 Grupa specjalna Eko
10:30 Eurofolk
10:55 Skansen Wielkopolski
11:00 Mówi się...
11:20 Pamiętaj o mnie...
11:45 Podróże kulinarne
12:10 Książki z górnej półki
12:20 Klan; telenowela
13:35 Z Cetniewa po złoto
14:00 Wiadomości
14:10 Polskie drogi; serial
15:40 Tam gdzie jesteśmy
16:10 Święta wojna; serial
16:35 Podarunek Czarnego Sterdu
17:55 Nagroda Literacka
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Dobre i na złe; telenowela
19:20 Czterdziestolatek; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Vabank II czyli riposta; film fab.
22:55 Polskie drogi; serial
00:05 Znachor; dramat
02:15 Dinusie
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzykogranie
08:00 Twój lekarz
08:15 Wystarczy chcieć
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Serial anim
09:25 Psotny Bill - serial
10:00 Jednorożec Kleo – serial anim.
10:30 Power Rangers - serial
10:55 Hitmania
11:40 Z głębi serca – film fab.
13:25 Wielka Stopa w Afryce
15:30 Promenada sukcesu
16:15 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:45 Informacje
17:00 Najzabawniejsze zwierzęta świata
17:25 Apetyt na miłość
17:55 Roswell: w kręgu tajemnic - serial
18:50 Asy z klasy - serial
19:45 Informacje
20:15 Willa „X" - film fab.
21:00 Bar.
22:15 Szpital na peryferiach - serial
22:50 Bar.
23:10 Obcy 4 - science-fiction
01:15 Kuba Wojewódzki – film
02:15 Wielka Stopa w Afryce
03:30 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Niefortunna czarownica
08:00 Film anim.
08:20 Reksio
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
08:55 Koneser
09:05 Tydzień w obiektywie
09:10 Diagnoza
09:15 Kinoman
09:30 Koneser
09:35 Znane nieznane
09:45 Przedmioty i my
10:00 Świat
10:30 Kurier
10:45 Królowa Bona - serial
11:40 Rycerze i rabusie - serial
12:30 Kurier
12:45 Od arii do piosenki
13:30 Kurier
13:45 Mistrzostwa świata w siatkówce
14:15 Reportaż tygodnia
14:30 Kurier Polska
14:50 Lizzie McGuire - serial
15:15 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 Etniczne klimaty
16:00 Kowalski i Schmidt
16:30 Kurier
16:45 Obiektyw
16:45 Agrowiadomości
17:05 Reportaż
17:30 Kurier
17:45 Młodzi kontra
18:35 Świat Polska
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Okiem reportera
19:35 Regiony kultury
19:40 Dom - serial
21:05 Telekurier bis
21:55 Przegląd gospodarczy
22:20 Kulturalny wywiad
22:45 Obiektyw
23:00 Tydzień w obiektywi

Niedziela

6 października

TVP 2

08:05 Film dla niesłyszących
08:55 Słowo na niedzielę
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Selekcja 2002
10:20 Podróże kulinarne
10:50 Msza święta kanonizacyjna
13:25 Żandarm i kosmici; komedia
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Szansa na sukces
17:00 Na dobre i na złe; serial
17:55 Wiedźmin; serial
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
20:00 Nagroda Literacka Nike
21:05 Z Grabowskim po kraju
22:00 Zielona karta; telenowela
22:30 7 dni świat
23:00 Panorama
23:35 Losowanie audiotele
23:40 Bajki z królestwa Lailonii
00:10 Festiwal dialogu 4 kultur
01:10 Antoś; film fab.

Polonia

09:15 M jak miłość; serial
10:00 Słowo na niedzielę
10:05 Uczmy się polskiego
10:40 Baśnie z tysiąca i jednej nocy
11:05 Książki z górnej półki
11:15 Co Pani na to?
11:45 Z kapitańskiego salonu
12:05 Złotopolscy; telenowela
13:00 Program publicystyczny
13:20 Niedzielne muzykowanie
14:00 Transmisja Mszy Świętej
15:05 Stawka większa niż życie; serial
16:00 Jubileusz
16:25 50 lat TVP
17:05 Biografie
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 M jak miłość; serial
19:25 Kochamy TVP
19:55 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Wieczór z Jagielskim
21:40 Finał wierszy
22:30 Mama na ochotnika
22:45 Ekstradycja 2; serial
23:40 Nagroda Literacka
00:35 Benefis Jacka Wójcickiego
01:25 M jak miłość; serial
02:15 Przygody Bolka i Lolka; serial anim.
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Hitmania
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
10:00 Hugo
10:30 Power Rangers - serial
11:00 Muzykogranie
12:00 Słoneczny Patrol, serial
13:00 Film fab
14:45 Luzik guzik - serial
15:35 Benny Hill - serial kom.
16:30 Fundacja Polsat
16:45 Informacje
16:55 Prognoza pogody
17:00 Bar.
17:55 Roswell - W kręgu tajemnic - serial
18:50 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
19:45 Informacje
19:55 Sport
20:00 Prognoza pogody
20:05 Porwany za młodu - serial
21:00 Rodzina zastępcza - serial
21:30 Świat według Kiepskich - serial
22:00 Film fab.
00:05 Magazyn Ligi Mistrzów
02:05 Muzyka na bis

Białystok

07:35 Kostek - serial
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
08:55 Koneser
09:00 Sami o sobie
09:45 Łączy nas Polska
09:55 Koneser
10:15 Teleplotki
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10:45 W słońcu i w deszczu - serial
10:35 Póki się znów nie spotkamy - serial
12:30 Kurier
12:45 Telemagazyn
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Prezentacje
14:00 Msza święta
15:00 Pod Twoją Obronę
15:10 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 Poznajmy je lepiej
15:50 Kwartet
16:00 Kowalski i Schmidt
16:30 Kurier
16:40 Prognoza pogody
16:45 U źródeł wiary
16:00 Podpowiedzi w plenerze
17:10 Okiem reportera
17:30 Prognoza pogody
17:45 Muzyczne chwile
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:45 Dom - serial
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Obiektyw
22:00 Od niedzieli do niedzieli
22:20 Książka tygodnia
22:30 Kurier
22:40 Prognoza pogody
22:45 Obiektyw
22:55 Prognoza pogody
23:00 Sport
23:30 Kurier
22:45 Prognoza pogody
23:55 Sport

Polskość na sportowo

I Polska Olimpiada Związku Polaków

ciąg dalszy ze str. 1

Zwyciężyli najbardziej wytrwali

W każdej dyscyplinie pierwsze miejsce w drużynowej tablicy wyników częściej zaznaczało się naprzeciwko drużyny z Oszmiany, a sztafeta w niedzielę stała się puentą — sportowcy z Oszmiany zdobyli piękny puchar. W trakcie uroczystej dekoracji w niedzielę ta drużyna promieniowała radością.

Zwycięscy w każdej konkurencji oraz pierwsze trzy drużyny otrzymali pamiątki od PKOL oraz dyplomy od Konsulatu Generalnego RP w Grodnie i ZPB.

-*Sport jednoczy, sport to nie tylko wyniki* - mówił Renisław Walter. — *Chcę pogratulować wszystkim, którzy brali udział w tej pięknej imprezie sportowej, dziękuję za taką dobrą zabawę i rywalizację.*

W trzecim dniu olimpiady odbył się także towarzyski mecz w piłce nożnej „Sokółka" — drużyna z Grodzieńszczyzny, który zakończył się remisem — 2: 2.

Podczas olimpiady odbyły się eliminacje I Turnieju Wiedzy Olimpijskiej, przeprowadzane w ramach Międzynarodowego Turnieju Wiedzy Olimpijskiej, o którym przeczytacie w następnym numerze **Głosu**.

cdn.

Tatiana ZALESKA

1-inauguracja olimpiady, 2- głowny puchar - Oszmianie, 3 - kto pierwszy?, 4 - skoli w dal, 5 - tenis stołowy, 6 - młodzi sportowcy

Uczestnicy olimpiady dzielą się wrażeniami:

Walery Kuchta:

-Przyjechałem z rejonu grodzieńskiego. Odczułem tu przyjemność obcowania z nowymi ludźmi, dobrze spędziliśmy czas. Było to wyrwane się z szarej codzienności. Uczestniczyłem w koszykówce, skokach w dal.

Irena Abłowacka, Lida:

-Myślę, że olimpiada się udała. A następne będą jeszcze lepsze. Czy było ciężko? Dla tego, kto występował w każdej dyscyplinie — to tak. Ponieważ nie można być dobrze przygotowanym i w szachach, i w skokach, i w siatkówce, ale jest cała drużyna i każdy mógł się wykazać swoimi umiejętnościami. Najważniejsze jest to, że zapoznaliśmy się, a było nas dużo. Nieźle mi się powiodło: w szachach i tenisie stołowym — trzecie miejsce, siatkówka i koszykówka — drugie.

Aleksander Pilkiewicz, Oszmiana:

-Olimpiada przebiegała dobrze. Uczestniczyłem prawie we wszystkich konkurencjach: tenis stołowy, szachy, warcaby, sztafeta. Dobrze, że oprócz udziału w konkurencjach ludzie także mieli możliwość odpoczynku. Na takiej olimpiadzie nie obowiązuje wysoki poziom przygotowania, a do tego w każdej z tych konkurencji, dużo zależy od zgrania całej drużyny.

Wcześniej uprawiałem sport profesjonalnie, a teraz — amatorsko. Dowiedziałem się o olimpiadzie dzięki Kamińskiemu, który zebrał nas, zorganizował i zaprezentowaliśmy godnie swój rejon.

W trakcie olimpiady odczytalismy polskość na każdym kroku. Składały się na nią rozmowy zawodników, prowadzenie igrzysk w języku polskim, atrybuty narodowe — flaga, hymn, goście z Polski i obecność przedstawicieli Konsulatu RP w Grodnie.

Sergiusz Dziadczyk, Szczuczyn:

-Dla mnie udział w olimpiadzie był interesującym przeżyciem. Warto częściej przeprowadzać podobne imprezy sportowe. Wspaniała organizacja, przyjacielskie nastawienie uczestników i nowe znajomości. Trochę jesteśmy zmęczeni, ale to przyjemne zmęczenie. Zajęliśmy szóste miejsce, nie jesteśmy zawiedzeni, ponieważ jechaliśmy przede wszystkim uczestniczyć. Sportem zajmujemy się amatorsko. Dowiedzieliśmy się o olimpiadzie w Domu Polaków i zdecydowaliśmy przyjechać tu.

Eugeniusz Ułan, Lida:

-Moim zdaniem olimpiada odbyła się na dobrym poziomie, Była to dobra rekreacja, a w sportowej rywalizacji okazało się, która drużyna z zebranych jest lepsza. Nie było ciężko, przedstawiliśmy swoje umiejętności, popatrzyliśmy na innych. Dziesięć konkurencji, wprowadzonych do tej olimpiady warto zostawić, ale warto wprowadzić możliwie i inne jak np. pływanie, wspólne zabawy rekreacyjne.

Beata Baranowska, Sokółka:

-Nawiązaliśmy nowe kontakty, porozmawialiśmy, poznaliśmy się, dowiedzieliśmy się co robią rodacy na Białorusi. To była świetna zabawa. Dużo było dla nas nieoczekiwanego i ciekawego, na przykład piłka dwójkowa i na małe bramki. A warcabów tzw. odwrotnych, kiedy zwycięża ten, kto pierwszy przegrywa, musiałam nauczyć się po rozpoczęciu gry.

TZ

Fot. T. ZALESKA
J. WANIUKIEWICZ

Miejsca drużynowe:

1. **Oszmiana**
2. **KS „Batory"**
3. **Rejon grodzieński**
4. **Drużyna „Sokół" z Lidy**
5. **Drużyna TMP**
6. **Drużyna ze Szczuczyna**
7. **Drużyna „Sokół" z Nowogródka**
8. **Drużyna 'Sokół' — Sokółka**

Głosowi

Kazimierz Znajdziński, wiceprezes KS "Batory"

Jak ocenia Pan atmosferę, panującą na olimpiadzie?

- Te trzy dni Pierwszej Polskiej Olimpiady minęły bardzo szybko. Chcę powiedzieć, że nasza olimpiada przebiegała w atmosferze przyjaźni i zrozumienia i to nie tylko na obiektach sportowych, ale i poza nimi. Uczestnicy podtrzymywali się wzajemnie na duchu, cieszyli się z sukcesów swoich rywali.

Nawet przelotny deszcz nie mógł zepsuć atmosfery, panującej na olimpiadzie.

Myśląc o kontynuacji tej imprezy, co można powiedzieć o jej przyszłości, możliwych zmianach w regulaminie?

- Jednoznacznie można powiedzieć, że olimpiada była udana. Mówili o tym i przedstawiciele konsulatu i Tadeusz Kruczkowski, prezes ZPB i uczestnicy. Inaczej i być nie mogło, dlatego że przed olimpiada komitet organizacyjny wykonał "kawał dobrej roboty".

Należy zaznaczyć, że nie zważając na dewizę olimpiady — najważniejszy jest udział — drużyny z Oszmiany, Lidy, KS „Batory" i rejonu grodzieńskiego osiągnęły niezłe wyniki. Toczono walkę o każdą sekundę, każdy metr, każdą bramkę.

Co się tyczy przyszłości, to zaprosiliśmy wszystkich obecnych na Drugą Polską Olimpiadę za rok. Możliwe, że w następnym roku ilość uczestników w drużynach zostanie zwiększona do 10 osób. Planujemy również wprowadzenie nowych dyscyplin sportowych, np.: mini futbol dla kobiet, pływanie i in.

Jakie miejsce Pana zdaniem ma sport w propagowaniu kultury polskiej, odradzaniu polskości, wychowania młodzieży?

- Olimpiada jest świętem młodości, radości i kultury polskiej. Przyjemnie było obserwować, jak przy wieczornym ognisku goście z Sokółki rozpoczynali polską piosenkę, a Polacy z Białorusi śpiewali razem z nimi. Ruch to zdrowie. Mamy nadzieję, że podczas następnej olimpiady dołączy do nas drużyna siedzieby ZPB.

Czy KS „Batory" może zaproponować nowe kierunki i metody ogólnej pracy ZPB?

- KS „Batory" planuje przeprowadzenie spartakiady między prezesami oddziałów ZPB. Jeżeli w rywalizacji będzie startował kierownik, to na pewno pójdą za nim pracownicy.

TZ

Mieczysław Baszko, dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sokółce:

-Przybyliśmy tu, by zademonstrować dobrą sprawność fizyczną i oczywiście nawiązać nowe kontakty ze sportowcami z Grodzieńszczyzny. Od kilku lat sportowcy z Białorusi biorą udział w corocznym Turnieju Ruchu Sokolińskiego. My ze swojej strony także uczestniczymy w imprezach sportowych, organizowanych przez ZPB. Cieszymy się, że współpraca została nawiązana i mamy już wspólne plany na przyszłość. Nie mogę nie powstrzymać się od refleksji, że są czasy, daty, miejsca i ludzie, którzy to tworzą. Tacy ludzie są w Grodnie, m.in. konsul, prezes ZPB i prezes klubu „Batory" ze swoją ekipą, którzy przygotowali tak wspaniałą olimpiadę. Gratuluję tej olimpiady i zawsze proszę liczyć na Sokółkę.

TZ, HE

Zamknięcie olimpiady

Tenis stołowy

III miejsce - KS "Batory"

Zygmunt I Stary

Za króla ZygmuntaI nadal toczyła się długotrwała wojna z Moskwą o pograniczne ziemie ruskie. Brały w niej udział wojska polskie i litewskie. Polska odniosła wprawdzie zwycięstwo w bitwie pod Orszą, lecz Moskwa zajęła duże miasto Smoleńsk.

Wielki mistrz zakonu krzyżackiego Albrecht Hohenzollern odmówił posłuszeństwa i nie chciał złożyć hołdu polskiemu królowi. Miał zamiar zaatakować Polskę, lecz Polacy uprzedzili go. Polska była silna i mogła zupełnie zniszczyć państwo krzyżackie, lecz król nie uczynił tego na prośbę papieża i cesarza. Albrecht rozwiązał zakon krzyżacki, przyjął wyznanie luterańskie i ogłosił się świeckim księciem. Jako książę Prus przybył w roku 1525 do Krakowa i złożył na rynku uroczysty hołd królowi Zygmuntowi I.

Gdy Polska była zajęta wojną z Moskwą, w jej granice wtargnęli Mołdawianie. Hetman Jan Tarnowski stoczył z nimi zwycięską bitwę pod Obertynem. Z dział zdobytych w tej bitwie odlano wielki dzwon i zawieszono go na wieży katedry na Wawelu. Nazwano go „Zygmuntem". Dzwoni on tylko z okazji wielkich uroczystości.

Za czasów Zygmunta I wzrosło niebezpieczeństwo tureckie. Turcy zadali klęskę Węgrom i zajęli większą część ich kraju. Zmusili też do uległości księcia mołdawskiego. W ten sposób znaleźli się u granic Polski. Mimo tego zagrożenia i najazdów tatarskich król starał się utrzymać z Turcją pokój.

Zygmunt I był ożeniony z włoską księżniczką, Boną. Wykształcona i bogata młoda królowa sprowadziła z Włoch wielu dworzan, artystów i rzemieślników. Na dworze królewskim, a potem na dworach magnackich, zapanowała włoska moda i włoskie obyczaje. Włoscy artyści tworzyli wartościowe dzieła — obrazy, rzeźby, budowle. Zamek królewski na Wawelu został przebudowany i stał się jedną ze wspanialszych rezydencji w Europie. Bona była też bardzo zapobiegliwa i porządkowała gospodarkę w dobrach królewskich. Wprowadziła uprawę nieznanych przedtem w Polsce warzyw. Jednak nie była lubiana. Zarzucano jej, że otacza się swoimi zaufanymi ludźmi, że nie szanuje polskich obyczajów, że jest dumna i zarozumiała.

Zygmunt I miał tylko jednego syna, Zygmunta Augusta. Chcąc mu zapewnić tron po sobie, polecił koronować go na króla jeszcze w wieku chłopięcym. Sam uczył syna kierowania państwem, powierzył mu nawet rządy na Litwie, by mógł wprawiać się w rządzeniu królestwem.

Stanisław MARCINIAK

Spróbuj powiedzieć:

1. Nie marszcz czoła.
2. Zmiażdż dżdżownicę.
3. Pocztmistrz z Tczewa.
4. Koszt poczt w Tczewie.
5. Trzech Czechów szło ze Szczebrzeszyna do Szczecina.
6. Trzmiel brzęczy w powietrzu.
7. Koral koloru koralowego.
8. Jola lojalna.
9. Stół z powyłamywanymi nogami.
10. Świerszcz strzyka za ścianą.
11. Przeleciały trzy pstre przepiórzyce, przez trzy pstre kamienice.
12. Nie pieprz Pietrze wieprza pieprzem, bo przepieprzysz wieprza pieprzem.
13. Chrząszcz brzmi w trzcinie w Szczebrzeszynie, że przepiórki pstre trzy podpatrzyły jak raz w Pszczynie cietrzew wieprza wietrzył. Wietrzył cietrzew wieprzy szereg oraz otomanę, która miała trzy z nóg czterech powyłamywane.
14. Czy tata czyta cytaty?
15. Tracz tarł tarcicę tak takt w takt, jak takt w takt tarcicę tartak tarł.

Literki

Obudziłam się dzisiaj
przed świtem.
Patrzę — a pod moim balkonem
stoi ogonek
złożony z następujących liter:
***A** w ogonku, jak ogonku,*
każdy wie -
***F** — uważa, że powinno stać przed **E**,*
***B** — bez przerwy kogoś beszta,*
***C** — się ciska:*
"Pan tu nie stał!"
***I** z **J** zgodzić się nie mogą,*
***K** — kopnęło w kostkę kogoś,*
***Ł** — ma łokcie, więc się pcha,*
*żeby wepchnąć się przed **A**,*
***N** — tarmosi **M** za ramię:*
"Ty się ze mną miejscem zamień!"
***O** — obraża się na wszystkich,*
że mu włażą na odciski,
***P** — pilnować chce porządku,*
***R** — namawia do rozsądku,*
***S** — się skarży:*
"Ja się boję,
że mi zajmą miejsce moje!"
***T** — nie może złapać tchu,*
***W** — chce wepchnąć się przed **U**,*
***Z** — osuwa się zemdlone,*
*a **D** — drze się pod balkonem:*
"Całą noc już tu stoimy (...)
nie możemy dłużej stać,
do nauki czas się brać
i za miesiąc albo dwa
już rozróżnisz każdą z nas!"

Warzywniaczek

Zajrzyjcie do wiejskiego ogródka,
Dynia ważnie patrzy z płotka.
Siedzą na grządce dumnie buraki
Wyglądają spod liści ogórki.
Warkocze swe marchew rozplotła,
Fasola pięknie zakwitła,
Brukiew z rzodkiewką szepcą cały czas:
„Ciekawe, która grubsza z nas?"
Zieloną ścianą stoi bób,
Przyjemnie pachnie koper,
Zielony groszek ściele się na dole,
Sałatę zaproś — sama jest na stole.
Kapusta starannie hoduje głowę:
"By jak najszybciej stwardniała ona!"
Cebula z czosnkiem w przyjaźni żyją
Szczaw uciekł na sąsiednią grządkę.
Słonecznik stoi niby stróż,
Poważny, nie pokręci głową,
W jaskrawych promieniach stoi mak,
Do słońca w gościnę chce, dziwak,
Pomidory jak lichtarze
Wiszą jeden, dwa i trzy...
Truskawki same proszą — spróbuj mnie
Bogaty wybór w ogrodowym sklepie.

Nina GALINOWSKA
tłumaczył Giennadij OSADCZY

ZWIERZĘTA

Kangurki

Kangury i blisko spokrewnione z nimi walabie występują tylko w Australii, Tasmanii i Nowej Gwinei. Są zwierzętami roślinożernymi i jako takie są ekologicznymi odpowiednikami dużych roślinożernych ssaków łożyskowych takich jak antylopy, bawoły i jelenie występujące w innych częściach świata. Wszystkie gatunki kangurów mają pewne cechy wspólne — długie, mocne i silnie umięśnione kończyny tylne i niezmiernie krótkie, smukłe kończyny przednie, zakończone małymi palcami. Zwężający się ogon jest duży, długi i umięśniony. Wraz z kończynami tylnymi podpiera on cały tułów, kiedy zwierzę siedzi nieruchomo w pozycji wyprostowanej. Bez tej podpory, kangur nie mógłby utrzymać pionowej postawy ciała.

Kangur rudy — największy spośród żyjących współcześnie torbaczy — jest symbolem swej ojczyzny, którą jest Australia. Dawniej był gatunkiem zagrożonym wyginięciem, obecnie jego populacja jest stosunkowo duża.

Kiedy kangur szybko przemieszcza się — co robi, wykonując długie skoki — ogon działa jak przeciwwaga i ster. Na stopach tylnych nóg znajdują się dwa duże palce zakończone długimi pazurami i dwa małe palce, które służą do czyszczenia futra.

Dziwny wygląd

Sylwetka kangura wydaje się nieco ciężka. Tylna część ciała jest mocno rozbudowana i umięśniona, natomiast reszta ciała ku głowie staje się stopniowo coraz smuklejsza, a sama głowa wygląda na nieproporcjonalnie małą w stosunku do reszty ciała. Pysk kangura jest wąski i tępo zakończony, a małżowiny uszne długie i zaokrąglone. Kangur rudy ma krótkie, gęste futro, którego barwa u samców jest zwykle rudobrązowa, a u samic szaropopielata. Nogi i podbrzusze są jaśniejsze.

Samce są prawie dwa razy większe od samic. Chociaż długość głowy i tułowia samca kangura rudego rzadko przekracza 170 centymetrów, to zwierzę przyjmując pozycję wyprostowaną może osiągać ponad 2 metry.

Ulubionym środowiskiem torbaczy są suche, porośnięte trawami równiny, zwierzęta te nie stronią także od buszu i okolic porośniętych rzadkim lasem, gdzie znajdują schronienie przed słońcem. Kangury rude są aktywne głównie nocą, chociaż podczas chłodniejszej pogody żerują w ciągu dnia.

Jeżeli pokarmu jest w bród, grupa kangurów porusza się po małym obszarze, jednak w okresach suszy zwierzęta odbywają dosyć dalekie wędrówki, aby zaspokoić głód.

Pokarm

Na pokarm kangurów składają się wyłącznie trawy i rośliny zielne. W żołądkach tych torbaczy znajdują się workowate fałdy, które wydatnie zwiększają wewnętrzną powierzchnię trawienia. Podobnie jak w żołądkach przeżuwaczy, także i u kangurów występują liczne bakterie i pierwotniaki rozkładające celulozę zawartą w pokarmie roślinnym do postaci substancji, które mogą być wchłonięte i wykorzystane przez organizm zwierzęcia.

Kangury zaczynają paść się zaraz po zachodzie słońca i żerują przez całą noc. Pasący się kangur rudy przemieszcza się powoli i leniwie, balansując ogonem i tylną częścią ciała, kiedy schyla się po pokarm. Torbacz ten ma dobry słuch i spłoszony, bardzo szybko ucieka. Wykorzystując ogon jako przeciwwagę i skacząc na tylnych nogach może wykonywać 10-metrowe susy oraz osiągać prędkość ponad 50 km/h.

Choć kangury mogą się rozmnażać w ciągu całego roku zwykle przystępują do rozrodu tylko wtedy, gdy warunki środowiskowe są sprzyjające i jest dużo pokarmu. Obfitość pokarmu zapewnia pomyślne wychowanie potomstwa, dlatego kangury nie rozmnażają się w okresach suszy.

Samica kangura rodzi zazwyczaj jedno młode. Czasami na świat przychodzą bliźniaki, zdarza się to jednak rzadko. Młody kangur rozwija się w torbie trzy miesiące i pod koniec tego okresu wyglądem przypomina już dorosłego osobnika. Przez pięć następnych miesięcy jest on noszony w torbie, z której od czasu do czasu wychodzi. Mając osiem miesięcy opuszcza torbę już na zawsze, jednak do ukończenia roku życia wkłada do niej głowę, aby ssać mleko matki.

Albinotyczna walabia

Ochrona

Cywilizacja zmieniła środowisko naturalne kangurów. Na zmniejszenie liczebności tych torbaczy miało też niekorzystny wpływ sprowadzenie do Australii zwierząt domowych. Początkowo wydawało się, że nie będzie miało to wpływu na występowanie kangurów, torbacze te bowiem zjadały inne gatunki traw niż owce. Jednak liczebność kangurów rudych wzrosła do tego stopnia, że farmerzy zaczęli je masowo zabijać. W dodatku polowano na nie w celu pozyskania skór. W 1974r. kangur rudy stał się zwierzęciem bardzo rzadkim, jednak w ostatnich dziesięcioleciach liczebność populacji zwiększyła się i wykreślono go z listy gatunków zagrożonych.

Świat Wiedzy
Atlas Zwierzęta i Rośliny

Ważniejsze fakty

Kangur rudy (Macropus rufus) należy do rodziny Macropodidae w rzędzie Marsupialia. Występuje w australijskim buszu. Długość głowy i tułowia: samce: 1,3-1,6 m; samice: 85 cm-1,05 metra Ogon samce: 1-1,2 metra; samice: 65-85 cm Masa: samce: przeciętnie 55 kg (czasami do 90 kg); samice: średnio 30 kg

Czy wiesz, że...

* Na świecie żyje około 50 gatunków kangurów i walabii. Łacińską nazwę rodziny - Macropodidae — można przetłumaczyć jako „wielkostope".

* W latach 1963-1966 corocznie wysyłano do USA około miliona skór kangurów. Do 1986r. liczba ta zmniejszyła się o połowę.

* Samica kangura rudego ma masę ciała około 30 tysięcy razy większą od masy kangurzego noworodka.

* Potężny ogon kangura jest tak silny, że zwierze może na nim opierać cały ciężar swego ciała.

* Wyprostowana sylwetka ciała opiekuna kangura rudego trzymanego w niewoli może być przez zwierzę odebrana jako wyzwanie do walki. Zwierzę uspokaja się dopiero wtedy, gdy człowiek się pochyli.

Przygotowała Iness TODRYK

Obcy strzał

Na śmierć idą po kolei, jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec!

„...Miejsc na zasadzki jest dużo, ale należy urządzać je jak najdalej wsi. Wiedzieliśmy, jak surowo Niemcy karali mieszkańców za jednego ze swoich, zabitego przy wsi. Faszyści przysyłali oddziały karne i ginęli niewinni ludzie."

W. KORŻ,
bohater Związku Radzieckiego, generał brygady, dowódca pińskiego zjednoczenia partyzanckiego

Wojna! W różny sposób weszła do życia każdego Białorusina. Pamięć ludzka dotychczas zachowuje wydarzenia tego strasznego czasu. Na tragedie kraju złożyły się tysiące, setki tysięcy tragedii zwykłych ludzi.
To opowiadanie o jednej z nich. Kto ponosi odpowiedzialność za tę straszną tragedię, która w pierwszych dniach wojny dotknęła wieś Porzecze na granicy rejonów nowogródzkiego i baranowickiego?

Do okna starej chatki, wrośniętej w ziemię przy samym lesie, o świcie ktoś zapukał. Nieoczekiwani goście zawsze, ale szczególnie w tym niespokojnym czasie, budzili czujność gospodarzy. Zaniepokojony wieśniak spojrzał do okna i zobaczył grupę 6 osób. Nie byli to miejscowi. Już od kilku dni przychodzili uchodźcy, prosili o chleb i wskazanie drogi na wschód, ale ci nie byli do nich podobni. Byli bardzo pewni siebie, dobrze uzbrojeni i ubrani. Po przywitaniu zapytali, czy we wsi są Niemcy, i usłyszawszy pozytywną odpowiedź, szybko weszli do domu, zostawiając dwóch ludzi na zewnątrz. Nie urządzili rewizji, ale bez pytania zabierali to, co chcieli: chleb, słoninę, sól. Wiedzieli, że nikt nie odważy się im przeciwstawić czy odmówić. Gospodarz zrozumiał jakich "obrońców" Bóg przyprowadził pod jego dach o świcie. Milczał, przecież nie było różnicy — Niemcy czy Rosjanie — jakich argumentów można użyć przeciwko broni.

Prawie nie rozmawiali. Odchodząc powiedzieli tylko, że niedługo wróci Armia Czerwona. Znikli w lesie ciągnącym się w kierunku Świtezi.

W południe z lasu na skraju wsi słychać było strzały. Jak później się wyjaśni, nieznani, ukrywający się w gąszczy lasu, zaatakowali samochód osobowy, zamykający kolumnę niemiecką, która jechała od strony Baranowicz. Pod koła samochodu wrzucono granat, ranny kierowca wetknął się w kierownicę, a dwaj oficerowie, siedzący na tylnym siedzeniu, zostali rozstrzelani. Ochrona ostrzeliwała napadających, którzy nie przyjmując walki, schronili się w lesie.

Okupanci okrążają płonącą wieś

Czy śmierć dwóch wrogów usprawiedliwia to, co się wydarzyło później? Czy napadający byli świadomi tego, jak postąpią Niemcy z mieszkańcami przylegającej do lasu wioski? Kolumna spokojnie przejechała przez las i została zaatakowana przy samej wsi. Jak to nazwać? Brak rozwagi, brawura czy kalkulacje? Wiedzieli co robią, ponieważ takie właśnie mieli zadanie: prowokować Niemców na okrucieństwo, rozpalać nienawiść. Tylko czyją nienawiść?

Po dwóch godzinach wieś już okrążył oddział karny, który przybył z Nowogródka. Ocalały tylko odległe chutory i mieszkańcy, którzy chowali się w lesie.

W Porzeczu działy się okropne rzeczy: palono domy, mieszkańców spędzono do mostu w centrum miasteczka. W niektórych z palących się domów wybuchały naboje. Chłopcy, którzy zbierali je w okolicy, nawet nie podejrzewali, że skazują siebie i swoich najbliższych na śmierć.

Śmierć zbierała plon, wchodziła do domów.

Na podwórko weszli dwaj żołnierze. Uwiązany kundel z wściekłością rzucił się na przybyszy. Umilkł tylko, jak dostał cios kolbą. Faszysta z pochodnią skierował się do obory. Drugi, z automatem przygotowanym do strzału, otworzył drzwi uderzeniem nogi i wszedł do domu. Biedna izba wieśniacza z obawą przyjęła nieproszonego gościa. W ciemnym kącie na łóżku coś się poruszyło i od razu seria z karabinu przeszyła powietrze ponad kołdrami. Niemiec podszedł i odrzucił je. Patrzyły na niego dwie pary przelęknionych, dziecięcych oczu. To właśnie ci partyzanci, których szukano? Dziewczynka miała 6 lat, chłopak był trochę starszy.

Przez otwarte drzwi wkradł się zapach spalenizny. Wydawało się, że chłopczyk zrozumiał, co miało się niedługo wydarzyć. Objął głowę siostrzyczki i przytulił ją do siebie: niech w tej ostatniej chwili nie widzi lecącej do nich śmierci. Strach w oczach chłopca zmienił się na nienawiść. Ten maleńki człowiek już się nauczył tego uczucia. Milcząca nienawiść wywołuje gniew i wściekłość w tym, do kogo jest skierowana. A oni przyszli, umocnieni rozkazem zabijania!

Długa seria rozerwała maleńkie ciała... Esesman wyszedł na podwórko, piesek nawet nie próbował dawać znaków życia, jakby rozumiał, że z domu jego maleńkich gospodarzy wyszła sama śmierć. Drugi esesman rozbił szybę i wrzucił do izby pochodnię.

Pojedynczo i grupami ludzi zganiano do miejsca kaźni przy moście. Wśród nich była i czternastoletnia Łarysa Pieciuk, która niedawno przypędziła bydło z pastwiska i trafiła na obławę. Z nią razem byli i jej starszy brat Julek i ojciec Wasyl. W momencie, gdy nieduża kolumna zbliżyła się do mostu, chłopak pobiegł przez drogę w kierunku łanu żyta. Myślał, że znajdzie schronienie, ale seria z karabinu podcięła go i upadł na ziemię. Nie prześladowali go, myśląc, że nie żyje, ale przeżył, pozostając świadkiem dalszych wydarzeń. Ojciec, widząc, co się stało z synem, gwałtownie odwrócił się do konwojenta i zdążył tylko powiedzieć: *"Już mi nic nie potrzeba..."*, jak dosięgła go kula oprawcy. Do ojca rzuciła się córka, ale już nie żył. Cios kolbą w plecy zmusił ją do podniesienia się. Przybita bólem szła dalej.

Później okaleczonego Julka zabrali wieśniacy, żeby pochować go razem z ojcem, ale zauważyli, że żyje. Cierpiał przez całą wojnę, zmarł dopiero w roku 1946 i pochowany został przy ojcu.

Esesmani schwytali wtedy 14 osób. Stali oni nad rowem, który przygotowała Matka Natura, a który miał się stać grobem tych nieszczęsnych ludzi. W czym zawinili starcy, kobiety i dzieci? W tym, że zginęli obcy żołnierze? Nie znali oni ani jednych, ani drugich, ale teraz ich los zależał od uczynku jednych i zemsty drugich...

Lufy dwóch karabinów maszynowych skierowane zostały na skazańców, Niemcy się nie spieszyli, czekali na pełnomocnika z Baranowicz. Czas się zatrzymał!

cdn.

Anatol CHWOJNICKI

WSPOMNIENIA

Pamięć ma wielką siłę

Wrzesień jest złotą porą jesieni. Tak samo i jesień życia, czyż to nie złoty czas? Ile niesie w sobie sił, energii, wysiłku... Nie tylko ludzie, ale i państwa mają swoją jesień. Nasza kochana ojczyzna — Polska — też przeżywa swoją cężką, wypracowaną jesień.

Tylko plonem tej jesieni są ludzie, ludzie wysiłkiem, bólem i krwią których, zdobyto obecny „plon" życia w państwie. Wrzesień wojennej wichury rozproszył nasz naród, jak suche liście, po całym świecie. Deptano go, wywożono, rozstrzeliwano w katyńskim lesie. Wrogowie nękali z dwóch stron, żeby Polak zginął na zawsze, żeby nie mógł podnieść głowy. A Polska nie zginęła, Polaków nie wyniszczyli. Podnieśli się, powstali i wydali plon! Plon odrodzenia ojczyzny to ich zasługa, to ich hart. Ludzie wrześniowej klęski — już wszyscy posrebrzeni czasem, schyleni wiekiem, ale silni duchem! Nadal są aktywni, wytrwali i optymistyczni. Jesień ich życia jest naprawdę złota, a plon urodzajny.

Od 4 września gościliśmy na Grodzieńszczyźnie delegację z Anglii. Byli to wyłącznie Polacy, pochodzący z Grodzieńszyzny. Starzy, pochyleni wiekiem, ale bardzo silni duchem. Od dawna mieszkają na obczyźnie, dorobili się majątków, wychowali 4-5 dzieci, którym nadali polskie imiona, są patriotami.

Bolesław Szabłowski opowiadał, jak jego syn Jan, wyprawiając go w tę wrześniową pielgrzymkę, powiedział: *„Jedź, ojcze, i znajdź chociaż kamienie rodzinnego domu, a za tobą ja pojadę, musisz mi drogę wskazać."* I pojechał Bołesław, i odnalazł górkę, z której zjeżdżał zimą, wzruszył się ze szczęścia, gdy mógł służyć do mszy św., jak w dzieciństwie, w swoim kościele parafialnym w Koreliczach. Z jego domu zostały tylko drzewa i krzewy, ale był szczęśliwy, gdy to wszystko odnalazł. *"Teraz mój syn przyjedzie tu z wnukami* - powiedział. — *Już wie, gdzie jest rodzinny kąt! Anglia ojczyzny im nie zamieniła, nie czują się tam jak w domu... Bogactwo mają, ale rodzinny kraj jest cenniejszy."*

Drugim moim rozmówcą był Longin Kądracki. Jemu nie powiodło się, nic nie odnalazł z rodzinnego osiedla. Odnalazł tylko na cmentarzu w Lidzie grób znajomego lotnika, cieszył się, że jest zadbany. W czasie licznych spotkań z Lidzianami, cieszyli się, że są swoimi wśród swoich. Że ich pamiętają i mile witają. *"Jesteśmy starzy, ale bardzo mocni, ponieważ mamy takie twarde i głębokie korzenie."* Te korzenie urosły i powiększyły się. Już możemy odejść na spoczynek ze spokojnym sumieniem, wiemy, że Polska nie zginie!

Bardzo przyjemnie było patrzeć na tak silnych i zahartowanych ludzi. Odjechali autokarem na Wileńszczyznę, bo za ich młodości był to wspólny piękny kraj. Mieliśmy wspólne kościoły, jedną Ostrą Bramę, cały niepodzielny Kresowy Lud. A teraz dzieli nas granica litewska. Z jakich to czasów jest Wilno litewskie, kiedy tam właśnie spoczywa serce Józefa Piłsudskiego, wyzwoliciela Kresów i Wilna. Cóż, historia się zmienia, a ludzi z historii można wykreślić, z pamięci narodu — nie! Pamięć ma wielką siłę, to ona zaprasza ludzi w podróż przez lądy i morza, aby zobaczyć ziomków swoich. To ona stawia obeliski i pomniki, żeby potomkowie znali prawdę, tę wrześniową, bardzo tragiczną i niezapomnianą. Jesteśmy wdzięczni tym pielgrzymującym "Seniorom" za ich trud i poniesione niewygody, za posiłki niezjedzone, za noce nieprzespane, za dni znojem i trudem znękane. Z dalekich stron do dawnych strzech, po których mało co zostało...

Ale na ustach ich był śmiech
Choć im to drogo kosztowało.

Chylimy swe głowy przed ich patriotyzmem i pamiętamy o dniach 1 i 17 września. Te dni są dla nas zawsze gorące i płaczące — nie tylko przez "Wierzby", ale i przez ludzi... Ludzi jesiennej pożogi, ale myślących o wiośnie życia naszego i rodzinnego kraju.

Lucyna BOBORYK

DOBRA ZIEMSKIE

Znane rody ziemi lidzkiej

Według danych carskiego spisu powszechnego z lat 1865-1866 i relacji różnych autorów poszczególnych haseł, omówionych w słowniku geograficznym, można orientacyjnie zarysować obraz przynależności znacznej części dóbr ziemskich w owym czasie do skarbu państwa, rodów magnąckich i ziemiańskich oraz średnio zamożnej szlachty.

Zaznaczam, że dane te są niekompletne i dotyczą tylko małej części ziemi lidzkiej.

Dobra skarbu państwa obejmowały głównie duże kompleksy leśne dawnych dóbr książęcych lub królewskich i majątki skonfiskowane po powstaniu styczniowym w 1863r. Według carskiego spisu rolnego z lat 1865 - 1866 dużo ich było w gminach: Ejszyszki, Myto, Ostryna (m.in. Andruszowce, Brzozowce Wielkie, Domejki, Ostryna, Taniewicze), Sobakińce (m.in. Wojniłowce), Szczuczyn, Wasiliszki (m.in. Arcisze, Czeszejki).

Dobra prywatne wielkoobszarowe mieli tu m.in.:

Książęta Drucko-Lubeccy: Albinowce, Bohusze, Krasne, Lack, Szczuczyn.

Hrabiowie Grabowscy: Bojary lebiodzkìe, Chłusy, Damowcy, Dzikuszki, Kirele, Kowczyki, Możejków Wielki, Narcze, Ogrodniki, Ziabrowo.

Kostrowiccy: Kościeniewo, Papiernia, Sarafiny, Świrydy.

Książęta Ogińscy: Baranowsce, Siemaszki, Zblany.

Hrabiowie Potoccy: Horodno, Mackiszki, Minantowicze, Poszylany, Przewoża, Rakliszki, Tołłoczki.

Hrabiowię Raczyńscy: Szejbakpol, Zbroszki.

Książęta Światopełk - Czetwiertyńscy: Żołudek.

Hrabiowie Tyszkiewiczowie: Butrymańce, Szalcinie, Żyrmuny.

Hrabiowie Uruscy: Chomowszczyzna, Dziembrów, Sawicze, Spusza, Zawałki.

Książęta Witgenstejnowie: Bielica, Dokudowo.

Mniejsze dobra ziemskie mieli tzw. ziemianie:

Baranowscy: Łyczków, Stodolany, Trejgi.

Berdowscy: Berdówka, Chorążówka.

Brochodcy: Możejków Mały.

Bykowscy: Lebiodka.

Jankowscy: Skiełdycze.

Klukowscy: Niepracha, Szorkinie.

Krydelowie: Polkowszczyzna.

Laskowiczowie: Bakuny, Iszczołno.

Makarewiczowie: Chodziłonie.

Maraczewscy: Andruszowce, Siemiagi, Upiechowszczyzna.

Narbuttowie: Wersoka, Podhaliszki (część), Szawry.

Popławscy: Korzemiaki, Zaniewisza.

Rapaccy: Bielewicze, Dejnowo, Rekście.

Skinderowie: Bohdanowszczyzna.

Szalewiczowie: Szalewo, Chodziłonie.

Tabeńscy: Ugolniki, Zamościany.

Wolscy: Trokiele, Wójtowicze.

Oczywiście ww. informacje przedstawiają nam tylko stan w latach 1865-1866 i nie mówią nic o różnego rodzaju zmianach stanu posiadania na skutek przywilejów królewskich i książęcych, koligacji małżeńskich, działów rodzinnych, zapisów spadkowych, wymiany, sprzedaży, bezprawnego przywłaszczenia itd., a także kolejnych zmian administracyjnych, zaborów, rozbiorów Polski.

Wacław DZIEŻYC

Gratulacje

Z okazji jubileuszu 75. rocznicy urodzin **Władysławie SURWIŁO** serdeczne życzenia: zdrowia, szczęścia, radości, samych słonecznych dni i opieki Bożej na dalsze lata składają
koleżanki i koledzy SZAK w Grodnie

Z okazji 18. urodzin Mirosławowi STANIEWSKIEMU szczęścia, wytrwałości i satysfakcji z pracy, wiele szczęśliwych i słonecznych dni oraz sukcesów w życiu osobistym życzy
rodzina KULIKOWSKICH

Z okazji urodzin Szanownej **Halinie JAKOŁCEWICZ** składamy moc najserdeczniejszych życzeń: dobrego zdrowia, pogodnych i słonecznych dni, Bożego błogosławieństwa na co dzień.
Oby Bóg zesłał łaskę na Twe życie, które wśród pracy nieustannej płynie!
Oby nagrodził to wszystko sowicie,
Co się zwie cnota, w każdym Twoim czynie!
Wszystko niech odtąd w szczęście się zamienia! Te dziś serdeczne są nasze życzenia.
Sybiracy z Lidy prezes Helena GIEBIEŃ

KARTKI Z KALENDARZA

30.09.1939 — We Francji prezydent Wł. Raczkiewicz mianował premierem **gen. Wł. Sikorskiego**.
2.10.1413 — Unia polsko-litewska w Horodle.
5.10.1939 — Kapitulacja SGO „Polesie" pod Kockiem kończąca zorganizowany opor regularnych jednostek WP w kampanii wrześniowej 1939.
6.10.1788 — 29.05.1792 — W Warszawie obrady sejmu zwanego Sejmem Czteroletnim albo **Wielkim**.
6.10.1889 — W Russowie k. Kalisza urodziła się **Maria Dąbrowska**, pisarka (*Noce i dnie*).

CIEKAWOSTKI

Szkło

Nie wiadomo, gdzie i kiedy doszło do wynalezienia szkła. Przypuszczalnie po raz pierwszy pojawiło się ono około 2600 roku p.n.e. w jednej z wcześniejszych cywilizacji Mezopotamii (dzisiejszy Irak) albo Egiptu. Szkło jest stopem piasku, wapienia i sody i chociaż kojarzy nam się ono z substancją czystą, w czasach starożytnych nie było wcale przezroczyste. Zanieczyszczenia składników powodowały niejednokrotnie jego ciekawe zabarwienie. Starożytni Egipcjanie byli mistrzami w wytwarzaniu szkła artystycznego. Produkowali małe buteleczki i ornamenty, często barwiąc na różne kolory kolejne warstwy. Do dzisiaj zachowały się butelki z czasów egipskiej Osiemnastej Dynastii (1570-1320 p.n.e.). Wydmuchiwanie szkła lub wyciąganie gorącej masy celem uzyskania wydrążonego naczynia to osiągnięcie następnych wieków.

Pierwsi wydmuchiwacze szkła pracowali prawdopodobnie w Syrii w I stuleciu przed Chrystusem. Przeszklone okna to wynalazek jeszcze późniejszy. Szkło okienne wytwarzano początkowo również przez dmuchanie. Dmuchano duże naczynie, które następnie spłaszczano, aż do uzyskania szklanej tafli. Okna z szybami zaczęły pojawiać się około 100 roku n.e. Przez ponad 1000 lat pozostawały jednak towarem luksusowym.

Staromodne okna, tzw. „bycze oczy", z kolistym znakiem na środku szyby, były początkowo wytwarzane z dna dmuchanego koliście naczynia, spłaszczonego na gorąco.

DANIE TYGODNIA

Steki cielęce

4 steki cielęce (600 g), 2 łyżki oleju, 1 łyżka czerwonego wytrawnego wina, 1 ząbek czosnku, 1 łyżeczka zmieszanych suszonych ziół: estragonu i szałwii, sól

Steki umyć, osuszyć, kolejno kłaść do torebki i rozbić tłuczkiem. Czosnek obrać i rozetrzeć z solą. Olej wymieszać z winem, czosnkiem oraz ziołami. Steki posmarować ziołową mieszanką i na 1 godz. odłożyć do lodówki, następnie opiec na ruszcie (grillu), po 10 min. z każdej strony, lub usmażyć na patelni na 1 łyżce oliwy. Podawać z ziemniakami.

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Podziękowania

Kombatanci z Brześcia i obwodu brzeskiego składają serdeczne podziękowania Konsulowi Generalnemu RP w Brześciu **Romualdowi KUNATOWI** za udostępnienie samochodu i dostarczenie do Terespola grupy kombatantów, wyjeżdżających na wypoczynek do Pułtuska
Kombatanci

****

W imieniu członków Oddziału ZPB w Pińsku i swoim własnym składam wyrazy głębokiej wdzięczności i serdeczne podziękowania **Tadeuszowi KRUCZKOWSKIEMU**, prezesowi ZPB oraz **Czesławie OSTROWSKIEJ**, głównej księgowej ZPB za pomoc w sfinansowaniu wyjazdu do Miru i Nieświeża
prezes Oddziału ZPB w Pińsku Krystyna KALINOWSKA

****

Z ogromną wdzięcznością składamy podziękowania prezesowi KS „Sokół" **Mieczysławowi JASKIEWICZOWI** za sfinansowanie i piękne przeprowadzenie zawodów o Puchar KS "Sokół-Widze" w koszykówce rejonu brasławskiego.
W każdej chwili, zawsze, wszędzie
Niech Panu w życiu dobrze będzie,
Niech Pana dobry los obdarzy
Wszystkim, o czym serce marzy
w imieniu Oddziału ZPB w Widzach Wiktor ŁAWRYJANIEC, Halina GAJDAMOWICZ, Olga NARBUT

****

Z całego serca pragnę podziękować **mieszkańcom wsi Słowieńce**, **sąsiadom**, **krewnym**, **kolegom i koleżankom**, którzy wspierali mnie w czasie choroby męża oraz uczestniczyli w pogrzebie. Niech dobry Bóg obdarzy ich wszelkimi łaskami
Maria POŁUJAN

Czy pamiętasz, że...

30 września — Hieronima, Felicji
1 października — Teresy, Remigiusza, Danuty
2 października — Teofila, Dionizego
3 października — Teresy, Gerarda
4 października — Franciszka, Rozalii
5 października — Apolinarego, Placyda
6 października — Artura, Brunona

Różne

Język białoruski
tel. 28577, 330939

Jaś, Małgosia i Baba Jaga poszli na studia. Jaś na prawo, Małgosia na medycynę, a Baba Jaga na politechnikę. Po roku spotykają się by wymienić opinie.
- *U nas na uniwerku* — mówi Jaś — *to wcale się nie uczymy, tylko cały czas imprezujemy. Żyć nie umierać!*
- *A u nas na Akademii Medycznej* — mówi Małgosia — *to jest dużo nauki. Ale imprez też jest sporo.*
- *A u nas na Politechnice* — mówi Baba Jaga — *to tylko nauka i nauka. Zero zabawy. Ale za to jestem najładniejszą dziewczyną na roku!*

*****

Dwie blondynki siedzą w maluchu i nie mogą odpalić. Jedna wychodzi, otwiera maskę i mówi:
- *Ukradli nam silnik!*
Druga otwiera bagażnik:
- *Tu jest zapasowy.*

*****

- *Czy przedłużyć Panu paszport?*
- *Ależ skąd, ten format jest dobry.*

*****

Przychodzi Kowalski do Nowaka i mówi:
- *Słyszałem, że twoja żona ma już prawo jazdy. Jak jeździ?*
- *Jak piorun.*
- *Tak szybko?!*
- *Nie, ale każde drzewo ją przyciąga.*

*****

- *Czy wszystko odbyło się tak, jak przedstawił prokurator?* — pyta sędzia oskarżonego.
- *Nie, ale uważam, że jego plan też jest bardzo dobry.*

*****

W 2100 roku leżą nad brzegiem rzeki trzy krokodyle.
- *Kiedyś byliśmy zielonego koloru* — wspomina pierwszy.
- *I umieliśmy pływać* — dorzuca drugi.
- *Starczy* — otrząsnął się ze wspomnień trzeci. — *Lecimy zbierać miód!*

Piosenka na życzenie

Muzyka: J. Morawski
Słowa: J. Ficowski

Leśna piosenka

Mrugała do mnie mrówka raz,
gdym stał na warcie sam,
bym na mrowisko wielkie wlazł
i bym odpoczął tam!
O nie, o nie, o nie!
Dziękuję bardzo, postoję!
Oj, nie namówisz, mrówko, mnie,
bym wlazł w mrowisko twoje. } *bis*

Już piosenkę moją skończyłbym,
lecz nagle gwizdnął kos,
i prosił srebrnym głosem swym,
bym z nim zaśpiewał w głos!
O tak, o tak, o tak!
Serdeczne składam ci dzięki!
Zaśpiewam z kosem niby ptak
melodię tej piosenki! } *bis*

Uśmiechnij się

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-0075
e-mail: glosznadniemna@mail. grodno. by
glosznadniemna@yahoo. com
Internet: http: //glos-znad-niemna. virtualave. net
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Halina Ejsmont, Ryszard Karaczun, Andrzej Poczobut, Iness Todryk (redaktor wydania)
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz

Korekta: Helena Bohdan
Łamanie: Jolita Ońiśko
Prenumeratę: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 1132 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 3156 Наклад 6000 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 26.09.2002 у 15.00
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

Bądźmy w kontakcie

Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69